

2018

VÅRT UPPDRAG

Svenska Mässan och Gothia Towers ägs av en oberoende stiftelse, Svenska Mässan Stiftelse. Det betyder att vi verkar på samma villkor som andra företag men att vi inte har några ägare eller investerare. Det ger oss kraft att agera självständigt och återinvestera all vinst i verksamheten.

Vårt uppdrag är att främja näringslivet. Med allt under ett tak erbjuder vi våra besökare allt från hotell, show, restauranger och spa till mässor och olika typer av mötesarenor. Under 2018 genererade det 3,2 miljarder kronor i turistekonomiska effekter till Göteborgsregionen.

2018 firade Svenska Mässan 100 år som mötesplats. Det som började med Sveriges första handelsmessa 1918 har utvecklats till en mötesplats med allt från mässor, kongresser och konferenser till hotell, spa och show-upplevelser. Bilden är från jubileumsfirandet i april.

INNEHÅLL

Vårt uppdrag	2
Året i korthet	4
Mäss- och mötesöversikt	5
En global mötesplats i hjärtat av Göteborg	6
Femårsöversikt	8
Finansiella nyckeltal	9
Intervju med styrelseordförande och VD	10
Vision, mål och kärnvärden	14
Affärsmodell och strategiska områden	15
Organisation och medarbetare	16
Hållbarhet – läge för en bättre värld	18
Styrelse	20
Koncernledning	22
Huvudmannaråd	24
Hållbarhetsrapport	26
Förvaltningsberättelse	30
Koncernresultaträkning	32
Koncernbalansräkning	33
Koncernens förändringar i eget kapital	34
Kassaflödesanalys för koncernen	35
Stiftelsens resultaträkning	36
Stiftelsens balansräkning	37
Moderbolagets förändringar i eget kapital	38
Kassaflödesanalys för stiftelsen	39
Noter	40
Revisionsberättelse	56
English summary	58-73
The year in brief	58
Fair and conference review	59
Interview with the Chairman of the Board and the President and CEO	60
Five-year summary	64
Key financial ratios	65
Sustainability	66
Sustainability Report	68
A global venue in the heart of Gothenburg	72

2018

ÅRET I KORTHET

KASSAFLÖDE (MKR)

180

EBITDA MARGINAL (%)

16,3

RÖRELSERESULTAT (MKR)

125

SOLIDITET (%)

26,7

OMSÄTTNING (MKR)

1 431

RESULTAT EFTER
FINANSNETTO (MKR)

69

TOTALT ANTAL
KONFERENSPERSONDAGAR

294 780

(Konferenser, events och möten på
Svenska Mässan och Gothia Towers)

MEDELANTAL ANSTÄLLDA

817

ANTAL SÅLDA RUMSNÄTTER

309 541

TOTALT ANTAL BESÖK

2 013 354

TURISTEKONOMISKA
EFFEKTER (MKR)

3 200

I mars arrangerades Underhåll som är Europas största mötesplats för driftsäkerhets- och underhållsfrågor. Sedan 2010 har mässan nästintill fördubblats. 2018 samlades över 300 företag och 12 000 besökare från en rad olika branscher på mässan.

MÄSS- OCH MÖTES- ÖVERSIKT

ANTAL DIREKTUTSTÄLLANDE
FÖRETAG

6572

ANTAL MÄSS- OCH
MÖTESBESÖK

564 780

ANTAL KVM (NETTO)

201 513

EN GLOBAL MÖTESPLATS I HJÄRTAT AV GÖTEBORG

Svenska Mässan och Gothia Towers bildar tillsammans en av Europas största helintegrerade mötesplatser med cityläge. Varje år väljer fler än 2 miljoner besökare från hela världen att mötas, äta och bo, utveckla affärer, produkter eller idéer hos oss. Vi erbjuder allt från hotell, butiker, teater, spa och restauranger till mässor och olika typer av mötesarenor. Allt samlat under ett tak och med stadslivet precis utanför dörren.

SVENSKA MÄSSAN
THE SWEDISH EXHIBITION & CONGRESS CENTRE

GOTHIA TOWERS

MÄSSOR

Vi arrangerar fler än 30 egna mässor där företag och privatpersoner samlas för att inspireras, nätverka, göra affärer och se framtiden.

KONST

Upptäck konst från etablerade och nya konstnärer i vårt galleri och på vår mötesplats.

ARRANGÖR

Varje år skapar vi ett flertal uppdragsmässor och mötesplatser tillsammans med externa arrangörer och branschorganisationer.

KONFERENS OCH EVENT

Kickoff, konferens eller fest. För oss är alla möten lika viktiga.

KONGRESS

Vi arrangerar nationella och internationella kongresser inom ett flertal branscher. Med lång erfarenhet och en flexibel anläggning skapar vi skräddarsydda och minnesvärda evenemang.

SHOW

Upplev spektakulära shower på The Theatre, vår egen showarena.

HOTELL

Känn stadspulsen direkt utanför dörren och se staden från ovan när du bor på ett av de fem största hotellen i Europa.

SPA

Njut av en spaupplevelse på nittonde våningen där salt, hav och lena klippor korsats med orientens heta ångbad.

RESTAURANGER

Smaka på klassiska rätter med modern touch, njut av gourmetmiddagar, det italienska köket och närproducerade läckerheter i någon av våra fem restauranger.

FEMÅRSÖVERSIKT

	2018	2017	2016	2015	2014
RESULTATRÄKNINGAR I SAMMANDRAG (MKR)					
Rörelsens intäkter	1 431	1 247	1 255	1 182	925
Rörelsens kostnader	-1 306	-1 134	-1 126	-1 024	-851
Rörelseresultat	125	113	129	158	74
Finansnetto	-56	-56	-53	-55	-37
Resultat efter finansiella poster	69	57	76	103	37
Skatt	-4	-13	-17	-25	-9
Årets resultat	65	44	59	78	28
BALANSRÄKNINGAR I SAMMANDRAG (MKR)					
Immateriella anläggningstillgångar	23	27	30	34	40
Materiella anläggningstillgångar	2 390	2 381	2 291	2 303	2 336
Finansiella anläggningstillgångar	8	9	9	9	9
Varulager och kortfristiga fordringar	142	161	145	138	122
Likvida medel	83	54	62	31	16
Summa tillgångar	2 646	2 632	2 537	2 515	2 523
Eget kapital	706	641	598	539	461
Avsättningar	267	261	247	233	217
Långfristiga skulder till kreditinstitut	1 415	1 415	1 415	1 504	1 629
Kortfristiga skulder	258	315	277	239	216
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	2 646	2 632	2 537	2 515	2 523
MÄSSOR/ARRANGEMANG					
Antal egna arrangemang	25	18	23	22	22
Antal övriga arrangemang	27	30	29	34	25
Antal utställare	6 572	6 849	5 906	8 140	6 276
Antal besök	564 780	675 041	603 146	631 776	608 714
Konferenspersondagar	294 780	317 576	412 592	310 936	311 086
Såld yta, kvm	201 513	136 351	173 296	166 635	157 641
HOTELLVERKSAMHETEN					
Sålda rumsnätter Gothia Towers	309 541	288 838	279 958	264 890	193 158
Beläggning, %	72,7	67,9	65,5	61,9	69,7

FINANSIELLA NYCKELTAL

	2018	2017	2016	2015	2014
MARGINALER					
EBITDA-marg %	16,3	17,1	18,4	22,2	16,1
EBT-marg %	4,8	4,6	6,0	8,7	4,0
Räntetäckningsgrad (ggr)	2,2	2,0	2,3	2,9	2,0
AVKASTNINGSMÅTT					
Avkastning operativt kapital %	6,0	5,5	6,3	7,4	3,7
Avkastning sysselsatt kapital %	5,8	5,4	6,3	7,4	3,7
Avkastning totalt kapital %	4,8	4,4	5,2	6,3	3,2
KAPITALSTRUKTUR					
Eget kapital Mkr	706	641	598	539	461
Eget kapital andel av operativt kapital	33,7	31,3	29,1	25,5	23,2
Soliditet %	26,7	24,4	23,6	21,4	18,3
KASSAFLÖDE					
Kassaflöde före förändring av rörelsekapitalet (Mkr)	180	156	168	209	115
PERSONAL					
Personal, medelantal anställda	817	798	777	726	631
Turistekonomiska effekter (Mkr)	3 200	3 066	3 022	2 859	2 228

DEFINITIONER AV NYCKELTAL

EBITDA-marginal: Resultat före avskrivningar i procent av nettoomsättningen.

EBT-marginal: Resultat före skatt i procent av nettoomsättningen.

Räntetäckningsgrad: Resultat efter finansnetto plus finansiella kostnader i relation till de finansiella kostnader.

Avkastning på operativt kapital: Resultat före finansiella poster i procent av genomsnittligt operativt kapital.

Avkastning på sysselsatt kapital: Resultat före finansiella poster plus finansiella intäkter i procent av genomsnittligt sysselsatt kapital.

Avkastning på totalt kapital: Resultat före finansiella poster plus finansiella intäkter i procent av genomsnittlig balansomslutning.

Soliditet: Eget kapital i relation till balansomslutning per balansdagen.

Operativt kapital: Balansomslutning minus likvida medel, finansiella tillgångar och icke räntebärande skulder.

Sysselsatt kapital: Balansomslutning minus icke räntebärande skulder inklusive uppskjutna skatteskulder.

Turistekonomiska effekter: Baseras på årssiffror från SCB och Tillväxtverket som bearbetats av Göteborg & Co.

REKORDÅRET 2018 BÄDDAR FÖR EN SPÄNNANDE FRAMTID

Intervju med styrelseordförande och VD

2018 var på många sätt ett rekordår för Svenska Mässan och Gothia Towers. När styrelseordförande Roger Holtback tillsammans med VD och koncernchef Carin Kindbom blickar tillbaka, är det på ett år med starkt ekonomiskt resultat, över två miljoner besökare samt ökade turistekonomiska effekter och mängder med utmärkelser.

Hur sammanfattar ni 2018?

CARIN: – Vi kunde inte ha önskat oss ett bättre år att fylla 100 år på. Vi lyckades nå all-time-high och komma upp i en omsättningsnivå på över 1,4 miljarder kronor och levererade ett starkt resultat på 233 miljoner kronor före avskrivningar. Med över två miljoner besökare var det också ett rekordår när det gäller våra flöden. Under året har vi haft 25 mässor i egen regi samt otaliga stora och mindre möten som har präglat hela vår anläggning. Många av dessa mässor har vuxit besökarmässigt. En av dem är En Öl & Whiskymässa, som var helt slutsåld. Trä & Teknik, där kungen var med och invigde, var också oerhört lyckat. En tredje mässa som är värd att nämna är Scanpack. Med sina 463 utställare från över 30 länder är det vår mest internationella mässa sett till besökare. Vi hade också glädjen att välkomna världens största strokekonferens, ESOC med 4 500 besökare från 90 länder, till vår mötesplats. Detta är bara ett par exempel på att vi har lyckats väldigt väl med vår internationella strategi. Även på hotellsidan har det gått fantastiskt bra och vi ser en fortsatt positiv utveckling.

ROGER: – Vi står verkligen starkare än någonsin. Att de turistekonomiska effekterna ökade till 3,2 miljarder kronor är ett kvitto på att vi lyckats med vårt uppdrag. Vårt syfte med verksamheten är just att kunna leverera på målet att främja näringslivet och att vara till gagn och nytta för människor som lever i hela regionen. 2018 firade Svenska Mässan 100 år. När vi stängde böckerna för det första seklet kunde vi konstatera att de senaste 25 åren har varit en fantastisk utvecklingsfas för oss. Det hänger ihop mycket med de investeringar på 1,2 miljarder kronor som har gett oss våra tre torn och vårt femstjärniga hotell Upper House samt många andra viktiga faciliteter och möjligheter. Våra ambitioner är inte bara uppnådda utan också överträffade. Det är också oerhört viktigt att vårt varumärke och Svenska Mässan har fått en varm relation med människorna i Göteborg. Vi ser att vi ger göteborgarna ett rikare liv.

Carin Kindbom, VD och koncernchef Svenska Mässan och Roger Holtback, styrelseordförande Svenska Mässan Stiftelse.

Vilka är de främsta anledningarna till framgångarna?

CARIN: – Konceptet att ha allt under ett och samma tak är en viktig del i vad som gör oss framgångsrika och som stärker vår konkurrenskraft internationellt. Vi har skapat en organisation som tillsammans jobbar för att ge våra besökare en utökad helhetsupplevelse, en skräddarsydd kundresa som vi kan forma efter behov och förväntningar. Ett tydligt exempel är under Gothenburg Horse Show i Scandinavium. Då åter och bor de hästintresserade på Gothia Towers, vårt garage förvandlas till stall och i vår stora mässshall pågår samtidigt mässan EuroHorse. Vi har verkligen organiserat oss för att leverera på alla plan.

ROGER: – Vår modell, att det är en stiftelse som äger och driver Svenska Mässan och Gothia Towers, gör oss unika och är en nyckel till vår framgång. Andra mötesplatser runtom i världen är vanligtvis understödda av kommunen eller regionen. Vi driver vår verksamhet helt utan bidrag. Eftersom vi inte delar ut några vinster kan vi i stället långsiktigt återinvestera i vår verksamhet. Vi har nu också vitaliserat Stiftelsens huvudmannaråd genom att förändra, förnya och förnygra. De är alla viktiga ambassadörer för stiftelsen och ska ha tentaklerna ute mot övriga samhället för att vi ytterligare ska kunna bidra.

Vilka tydliga trender ser ni just nu i branschen?

CARIN: – Det finns flera megatrender. Som att resandet ökar, att globaliseringen fortsätter och att mer och mer digitaliseras. En intressant paradox till just digitaliseringen är att vi ser att behovet av personliga möten växer. Intresset för den fysiska mötesplatsen är faktiskt större än någonsin. Det är också viktigt för våra besökare att vi lever upp till deras hållbarhetskrav. Men att arbeta med de frågorna är så självklart i dag att det inte längre kan kallas en trend. Vårt hållbarhetsarbete genomsyrar hela verksamheten och är en plattform som vi står väldigt tryggt på och med högt ställda krav.

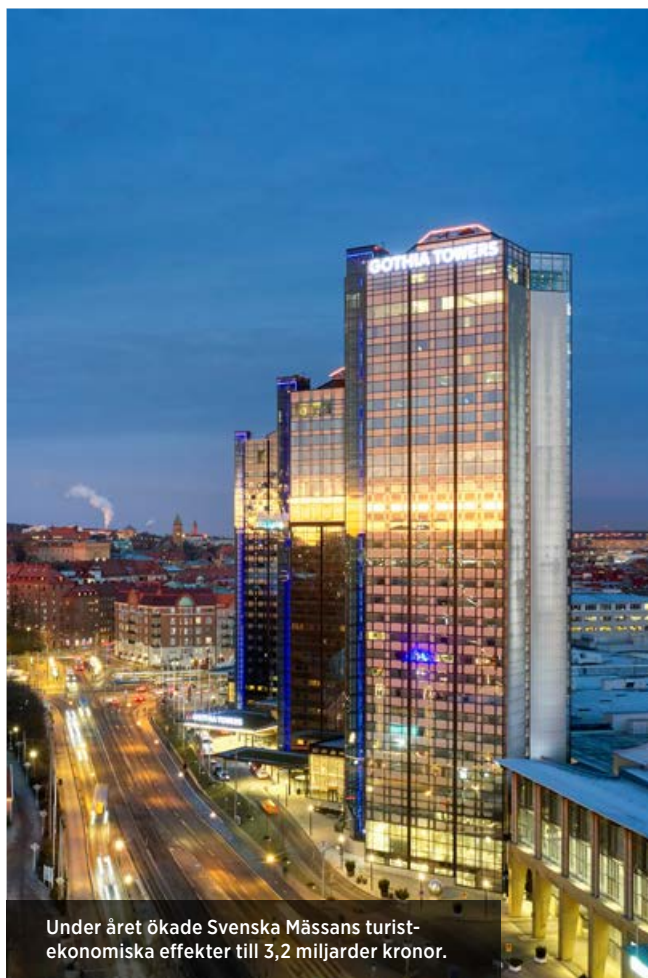
ROGER: – Moderna människor vill helt enkelt få ut mer av det de gör. Våra målgrupper värdesätter och lockas därför av de unika upplevelser som vi hjälper till att skapa. På vår mötesplats sker dagligen möten mellan människor från olika delar av världen med vitt skilda bakgrunder. Det är allt från affärsresenärer till Gothen Cup-ungdomar som rör sig i vår anläggning. Vår uppgift är att möta önskemålen från dem alla – oavsett vilka de är.

I augusti besökte H.M. Konungen Trä & Teknik, Nordens ledande mässa för träindustri, på Svenska Mässan.

Upper House Spa blev 2018 utsett till Sveriges bästa spa.

Under året ökade Svenska Mässans turist-ekonomiska effekter till 3,2 miljarder kronor.

Hur ser ni på de många utmärkelser och positiva omdömen som Svenska Mässan har fått under året?

CARIN: – Det är roligt att så många uppskattar det vi gör och vi är oerhört stolta över alla utmärkelser. Som att Upper House Spa blev utsett till Sveriges bästa spa, att Svenska Mässan och Gothia Towers blev utsett till Västsveriges mest attraktiva arbetsgivare och Västra Götalands friskaste företag. Medarbetarna är vår viktigaste resurs. Engagerade och friska medarbetare levererar en ännu bättre kundupplevelse. Vi får också fint gensvar från våra besökare, till exempel på Tripadvisor där Upper House rankas som Sveriges bästa hotell. Det gläder oss och motiverar oss att fortsätta jobba hårt med vår utveckling.

ROGER: – Vi måste också vara medvetna och ödmjuka inför att besökarna inte bara kommer hit för vår skull. Vi är en egen upplevelsedestination men också en viktig del i destinationen Göteborg. Här ligger Skandinavien hjärta rent geografiskt mitt emellan Oslo, Köpenhamn och Stockholm. Vi utmärker oss med allt från vår vackra skärgård till vårt jämställdhetsarbete och våra sociala förmågor. Göteborg har flera gånger rankats som världens trevligaste och mest sällskapliga stad. Vi är verkligen Skandinavien hjärta i alla dessa dimensioner.

”VI JOBBAR FÖR ATT
GE VÅRA BESÖKARE EN
UTÖKAD HELHETS-
UPPLEVELSE, EN SKRÄDDAR-
SYDD KUNDRESA SOM VI
KAN FORMA EFTER BEHOV
OCH FÖRVÄNTNINGAR.”

CARIN KINDBOM

Ni kommer ju att skapa ännu ett landmärke i Göteborg med projektet +One. Berätta om det.

CARIN: – Projektet har fått namnet +One som en blinkning till att det byggs ytterligare ett spännande torn som ska bli en port till en pulserande och global mötesplats. Expansionen innebär ett nytt höghus och en utbyggnad av huvudentrén. Vårt fjärde torn kommer att innehålla restauranger, mötesytor, kontor och cirka 400 hotellrum.

ROGER: – När +One beräknas stå klart år 2025 räknar vi med att det är högre och att det ser annorlunda ut jämfört med våra övriga tre torn. Det ska bli ett tydligt landmärke och en ny knutpunkt i framtidens Göteborg. Just nu pågår en gestaltningstävling och efter att nästan 60 intresseanmälningar kommit in återstår fyra arkitektkontor som senare i vår ska presentera sina förslag på hur tornet kan komma att se ut. Vi har gett arkitektkontoren förutsättningar i form av tekniska data men också lika mycket av den mjuka varan, vilken känsla som ska präglade det fjärde tornet. Det ska utstråla unicitet men måste också stämma med vårt dna. Det kommer både stärka Svenska Mässans attraktionskraft och tillföra staden nya värden.

Vad tänker ni om 2019 och framtiden?

CARIN: – Vi har som sagt haft en otrolig utveckling de senaste åren. Det finns också en underliggande tidscykel som är en del av vår business. Vi lämnar ett 2018 som har varit ett så kallat högår, där vi till och med har varit tvungna att tacka nej till förfrågningar. Vi vet också att vart sjätte år är ett lågår kopplat till vår mässportfölj och där är vi 2019. Nu startar vi även upp vår nya affärsplan som sträcker sig över en tre-års period där vi bland annat kommer att planlägga de nya ombyggnationerna och expansionerna. Utökade mäss- och mötesytor är avgörande för att vi ska kunna fortsätta utvecklas och skapa förutsättningar för tillväxt.

ROGER: – Vi har en enorm potential att skapa utrymmen och värden när vi framöver bygger på höjden. Det är stora investeringar vi står inför, som i sig kräver ett stort mått av ödmjukhet såväl som beslutsamhet. Men vi måste våga tänka djärvt och visionärt för att skapa en plattform för framtiden, och för att nå vår vision och vårt åtagande om att bli Europas mest attraktiva mötesplats. Nu påbörjar vi ett nytt sekel.

VISION, MÅL OCH KÄRNVÄRDEN

Att bli Europas mest attraktiva mötesplats genom att erbjuda den bästa helhetsupplevelsen.

Att främja näringslivet.

Med kompetens, partnerskap och finansiell styrka äga och utveckla verksamheter som tillsammans skapar mervärden genom framgångsrika möten.

Lönsam tillväxt som ger förutsättningar att utvecklas mot visionen samt möta och uppfylla verksamhetens uppdrag.

VÅRA TRE KÄRNVÄRDEN

1. ENGAGEMANG

För oss innebär engagemang att vi med passion och motivation gör det lilla extra. Att vi skapar och sprider glädje. Det är att vara proaktiv och finna lösningar. Och att ta ansvar för verksamheten, sig själv och andra. Att med lyhördhet och nyfikenhet vara delaktig och närvarande.

2. SAMARBETE

Samarbete för oss är att tillsammans skapa gemensam framgång och att tänka helhet i alla aspekter. Det är att öppna upp, bjuda in och dela med sig. Med prestigelöshet, flexibilitet och tillit skapar vi förtroendefulla relationer och därmed lönsamma affärer

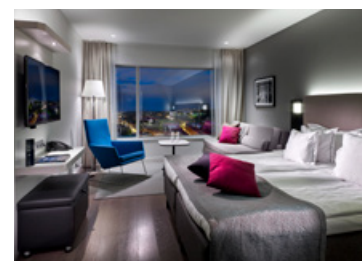
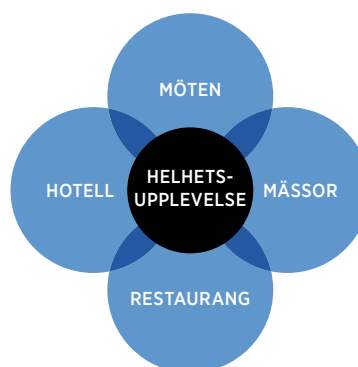
3. MOD

Mod är att våga. Att tänka och pröva nytt, och att våga lyckas. Det är att gå utanför sin egen komfortzon, att utmana sig själv och andra för att utvecklas. Mod innebär att ge och välkomna konstruktiv feedback. Att säga nej, att säga ja och att säga "Tack!"

AFFÄRSMODELL OCH STRATEGISKA OMRÅDEN

Vår affärsmodell syftar till att skapa affärsskapande möten och minnesvärda upplevelser för våra besökare samt lönsamhet för koncernen.

Affärsmodellen bygger på ett helhetserbudande där besökare tar del av olika former av upplevelser under ett och samma tak.

VI FOKUSERAR PÅ SEX STRATEGISKA OMRÅDEN

1. FÖRSÄLJNING OCH AFFÄRSUTVECKLING

För att möta framtidens nationella och internationella efterfrågan behöver vi vara snabbrikliga och flexibla. Oavsett om det gäller utveckling eller leverans av våra produkter och tjänster. Förutom att bygga förtroendefulla personliga relationer och meningsfulla partnerskap behöver vi fortsätta utveckla våra olika kanaler och vara öppna för nya affärsmodeller.

2. DIGITALISERING

Ny teknik och ett digitalt mindset gör att vi kan modernisera driften av vår verksamhet och möta våra kunder på nya sätt. Data som grund för insikter ger bättre beslutsunderlag, effektivare processer, stärkta kundrelationer och mer värdeskapande produkter och tjänster. Vår idé är att vara en snabb följare inom digitalisering.

3. ANLÄGGNINGSUTVECKLING

Vi ska fortsätta underhålla, utveckla och optimera vår anläggning för att hantera ökade flöden och fler parallella arrangemang. Den löpande uppdateringen hjälper oss att leverera goda kundupplevelser och en drift som lever upp till våra högt ställda hållbarhetsmål. Vi investerar i en ny entré och på sikt ökar vi vår kapacitet med ett fjärde torn (+One).

4. KULTUR, KOMPETENS & ARBETSSÄTT

För att möta kundernas allt högre förväntningar och en alltmer snabbriklig och digitalt driven marknad behöver vi hela tiden utveckla vår kompetens och våra arbetssätt. Vår mångfald, starka kultur och profil som hållbar arbetsplats är en stor tillgång i vår pågående förändringsresa.

5. HELHETSUPPLEVELSER

En helhetsupplevelse kan vara allt från ett enskilt restaurangbesök till ett besök där alla våra verksamheter är involverade. När vi lyckas integrera bredden av vårt erbjudande kan vi i än högre grad utveckla förbättrade helhetsupplevelser. Nyckeln är att förstå olika kundresor, från inspiration till avslutat köp, och erbjuda värdeskapande upplevelser hela vägen.

6. HÅLLBAR UTVECKLING

Vi har en lång historik av ansvarsfullt företagande där hållbarhet är en självklarhet, till exempel för att möta FN:s klimatmål 2030. För oss är det även ett affärsstrategiskt vägval. Våra kunder efterfrågar i allt högre grad en aktör och partner som levererar med miljömässig och social hållbarhet. Vi vill vara en del av lösningen, för att skapa en bättre och hållbar värld.

ORGANISATION OCH MEDARBETARE

Hos oss möts inte bara mässbesökare, hotell- och restauranggäster, turister och affärsresenärer utan också ett stort antal olika yrken, branscher och nationaliteter.

Våra medarbetare arbetar i en miljö som ständigt är i rörelse och erbjuder upplevelser till besökare från jordens alla hörn. Vi har en flexibel organisation med 817 (798) årsanställda och under vissa perioder på året tar vi in extrapersonal för att hantera högsäsonger, större möten, kongresser eller evenemang.

EN STOR BREDD AV UTVECKLINGSMÖJLIGHETER

Vi jobbar engagerat för att tillsammans överträffa våra besökares förväntningar. Det är också vad vår framgång och utveckling vilar på tillsammans med en stark företagskultur. Kulturen är öppen och positiv med fokus på kund, service och nytänkande.

Eftersom vi erbjuder allt från stora mässor och event till restaurang- och hotellupplevelser finns det en stor bredd av utvecklingsmöjligheter för våra medarbetare. För vissa medarbetare sträcker de sig över en hel karriär. Våra kärnvärden samarbete, engagemang och mod fungerar som vägvisare och ska inspirera och motivera till höga prestationer i den dynamiska miljö som vår mötesplats är, och som innebär ständig utveckling. Vår gemensamma vision är att bli Europas mest attraktiva mötesplats genom att erbjuda den bästa helhetsupplevelsen.

Under året har många chefer deltagit i ledarträning i kommunikativt ledarskap, medarbetarskap och kultur. Vi har också utbildat ett hundratal medarbetare inom säkerhet och hållbarhet samt hållit workshops och utbildningar kring lika-behandling.

VI ÄR UPPLEVELSEAMBASSADÖRER

För oss är det viktigt att våra medarbetare är engagerade, tar ansvar och har en vilja att utvecklas, det är så vi definierar medarbetarskap. Vi ser våra medarbetare som upplevelseambassadörer och kan dagligen se hur ett starkt medarbetarskap ökar vår kundnöjdhet och medarbetares prestation.

Det skapar i sin tur oförglömliga upplevelser för våra besökare.

I våra ledares uppdrag ligger det att inspirera, engagera och utveckla våra medarbetare. Under året har vi genomfört utbildningsinsatser för våra ledare med ambitionen att bli en ännu attraktivare arbetsgivare och möta våra kunder på bästa sätt. Vi har också gjort flera insatser i syfte att stärka vårt arbetsgivarvarumärke.

VÄSTSVRIGES MEST ATTRAKTIVA ARBETSGIVARE FÖR ANDRA ÅRET I RAD

I den årliga medarbetarundersökningen jämför vi resultatet med drygt 500 000 svar från 200 nationella och internationella organisationer. Mätningarna fokuserar bland annat på tre index: engagemang, teameffektivitet och ledarskap.

Det högsta värdet på samtliga index är 100.

I årets undersökning gav indextalet 81 (79) för engagemang och 74 (73) för teameffektivitet samt 79 (77)

för ledarskap. Resultatet visar att vi har stolta, motiverade och engagerade medarbetare.

Ett kvitto på vår attraktivitet som arbetsgivare fick vi under året när bransch- och arbetsgivarorganisationen Visita lät yrkesverksamma inom besöksnäringensindustri i Västra Götaland lista vilken arbetsgivare de helst skulle arbeta hos. Gothia Towers, där majoriteten av våra anställda arbetar idag, tog hem förstaplatsen för andra året i rad. Vi ser också en ökning av antalet medarbetare som skulle rekommendera vänner eller bekanta

att arbeta hos oss i eNPS-värdet som 2018 ökade till 20 jämfört med föregående års 13. Det genomsnittliga värdet för organisationer som genomför undersökningen ligger på 9.

En god hälsa bland våra medarbetare bidrar till att skapa en attraktiv och hållbar arbetsplats. Varje år genomför vi en rad hälsofrämjande insatser och sedan några år tillbaka driver vi ett hälsoarbete där vi strävar efter att ge medarbetarna förutsättningar att göra sunda val. Bland aktiviteterna finns bland annat yoga, körsång, mindfulness och löparpass som hålls gemensamt på arbetsplatsen. Allt för att våra medarbetare ska må bra och ha ett hälsorikt arbetsliv. Under året tilldelades vi utmärkelsen Västra Götalands friskaste företag av Feelgood Företagshälsa för vårt hälsoarbete.

ORGANISATION OCH MEDARBETARSTATISTIK

20

ÅRETS NPS-VÄRDE VAR 20.
eNPS (Net Promoter Score) mäter koncernens attraktivitet och medarbetarlojalitet i den årliga medarbetarundersökningen. Benchmark var 9.

MEDARBETARUNDERSÖKNING

81 Engagemang

74 Teameffektivitet

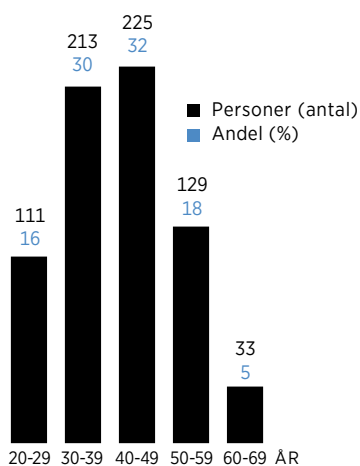
79 Ledarskap

Tre index används i medarbetarundersökningen för att mäta engagemang, teameffektivitet och ledarskap.

Resultatet jämförs med 200 bolag och organisationer som använder samma metodik.

Snittet för dessa var 2018 79, 73 och 77.

ÅLDERSFÖRDELNING TILLSVIDARE-ANSTÄLLNING I KONCERNEN

46 46 procent av cheferna inom koncernen var kvinnor, 54 procent var män.

80 Totalt hade koncernen 80 chefer 2018.

Under året tilldelades Svenska Mässan och Gothia Towers utmärkelsen Västra Götalands friskaste företag.

817
MEDELANTAL ANSTÄLLDA

MEDELÅLDERN inom koncernen var 41 år.

MEDELANSTÄLLNINGSTIDEN i koncernen var 8,6 år.

HÅLLBARHET LÄGE FÖR EN BÄTTRE VÄRLD

Resor, boende, transporter, mässor och restauranger ger ett avtryck på omvärlden vi inte kan blunda för. Vi vill ta vårt ansvar och vara med och driva den hållbara utvecklingen framåt.

För oss är det viktigt att våra besökare känner sig trygga i att vi erbjuder förstklassiga upplevelser samtidigt som vi tar ansvar för de avtryck som vi skapar. Vi tycker att en bra mötesplats inte bara ska vara redo för framtiden – den ska leda oss dit.

Det är helt enkelt läge för en bättre värld.

Sedan 1997 har vi integrerat hållbarhet i hela verksamheten både för att ta vår del av världens ansvar gentemot nuvarande och kommande generationer och för att det är så vi skapar värde och blir attraktiva för våra kunder. Vi har i vår affärsplan för 2019–2021 prioriterat tre övergripande mål som ryms inom flera av FN:s totalt 17 globala hållbarhetsmål i Agenda 30. Dessa tre bedömer vi som särskilt viktiga och relevanta för vår verksamhet:

- Vi ska minska vår totala energianvändning med 10 %.
- Vi ska ersätta vårt engångsmaterial i fossil plast med hållbara alternativ.
- Våra medarbetare tycker att vi är en hållbar arbetsplats.

FRÅN STÄD OCH TRANSPORT TILL MAT OCH DRYCK

Vi har en bred verksamhet och har, förutom att prioritera tre övergripande mål, identifierat ett antal fokusområden där vi påverkar människor och miljö, från städ och transport till mat och dryck. Hållbarhetsarbetet drivs av engagerade medarbetare från hela verksamheten.

VIKTIGA HÄNDELSER UNDER ÅRET:

- Vi omcertifierades enligt ISO 20121 som är en internationellt högt rankad hållbarhetsstandard för evenemang.
- Ett samarbete inleddes med Chalmers kring ett forskningsprojekt med syftet att minska mikroplaster i havet.
- För tredje året i rad placerades Göteborg på förstaplatsen i Global Destination Sustainability Index. Vi samarbetar med staden i hållbarhetsfrågor och placeringen innebär ett erkännande som stärker oss på den internationella marknaden.
- Vi ökade samlastningen och kan från och med 2018 erbjuda samlastning på alla våra projekt.
- Utmärkelsen Västra Götalands mest attraktiva företag delades ut till oss av bransch- och arbetsgivarorganisationen Visita.
- Utmärkelsen Västra Götalands friskaste företag delades ut till oss av hälsoföretaget Feelgood.
- Plast i sugrör ersattes under året med ett nedbrytbart material som är bättre för miljön.
- 250 kilo utslitna datorer omvandlades till 27 000 kronor via stiftelsen IT4Kids som vi samarbetar med sedan tidigare. Summan donerades till Solrosen, ett projekt som fokuserar på barn som har det svårt i vardagen och drivs av Göteborgs Räddningsmission.
- Nu är all mjölk som serveras på vår mötesplats ekologisk.

Läs mer om fokusområdena i vår hållbarhetsrapport på sidorna 26-29.

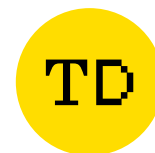

100%

HUNDRA PROCENT av kaffet som vi serverar på vår mötesplats är rättvisemärkt.

Tillgänglighet

UNDER ÅRET uppdaterade vi informationen om anläggningens tillgänglighet på www.t-d.se för att göra det enklare för alla att besöka vår mötesplats.

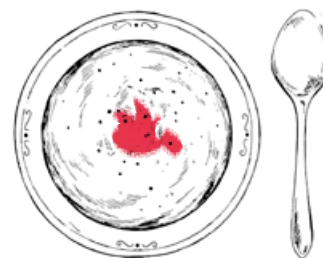

TillgänglighetsDatabasen

70 000

70 000 KRONOR skänktes under julklappsinsamlingen till Göteborgs Räddningsmission. Summan gick bland annat till stödsamtal för barn, gosedjur till ensamkommande flyktingbarn och grötfrukostar på Räddningsmissionens café för hemlösa.

6 222

6 222 portioner skänktes till Göteborgs Räddningsmission.

STYRELSE 2018

ROGER HOLTBACK

Styrelseordförande

Huvudsaklig sysselsättning: Ägare av investerings- och företagsgruppen Holtback Group AB samt privat fastighetsutveckling och kvalificerat rådgivningsarbete.

Övriga styrelseuppdrag: Styrelseordförande i Holtback Group AB. Styrelseledamot Rullpack AB, Hultsteins AB, Trox AB, L' Homme Rouge AB, RH Property AB, Ellen Industrifastighets AB, Fastighets AB Hultsteins med flera. Senior advisor i Stena Sfärråd.

CARIN KINDBOM

VD och koncernchef Svenska Mässan

Huvudsaklig sysselsättning: VD och koncernchef Svenska Mässan.

Övriga styrelseuppdrag: Styrelseledamot i Handelsbanken Västra Sverige och Sten A Olssons Stiftelse för Forskning och Kultur samt UFI (The Global Association of the Exhibition Industry).

JAN-OLOF JACKE

Ledamot

Huvudsaklig sysselsättning: VD Svenskt Näringsliv.

Övriga styrelseuppdrag: Styrelseordförande i Ung Företagsamhet. Vice ordförande i ICC. Styrelseledamot Svenskt Näringsliv.

JONAS RANSGÅRD

Ledamot

Huvudsaklig sysselsättning: Vice ordförande i Göteborgs kommunstyrelse 2011-2018.

Övriga styrelseuppdrag: Vice ordförande i Göteborgs Stadshus AB, ersättare i styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

CHARLOTTE LJUNGGREN

Ledamot

Huvudsaklig sysselsättning: Direktör marknad och kommersiell utveckling, Swedavia AB.

Övriga styrelseuppdrag: Styrelseordförande i Västsvenska Handelskammaren. Styrelseledamot i Thomas Concrete Group AB.

HÅKAN LINNARSSON**Ledamot**

Huvudsaklig sysselsättning: Regionråd i Västra Götalandsregionens regionstyrelse.

Övriga styrelseuppdrag: Styrelseordförande Göteborg & Co, vice ordförande Folkhälso-kommitten, ersättare Sjukvårdsdelegationen Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

JOHAN TROUVÉ**Ledamot**

Huvudsaklig sysselsättning: VD Västsvenska Handelskammaren.

Övriga styrelseuppdrag: Styrelseordförande Gullmarsstrand Hotell & Konferens, styrelseledamot i Stiftelsen Korsvägen (Universeum) och Transportstyrelsen, ledamot i Länsstyrelsen i Västra Götalands insynsråd.

CHRISTEL ARMSTRONG DARVIK**Ledamot**

Huvudsaklig sysselsättning: Styrelseuppdrag och rådgivning.

Övriga styrelseuppdrag: Vice ordförande i Stiftelsen Chalmers Tekniska Högskola. Styrelseledamot i Sjöräddningssällskapet och Stiftelsen Ungt Ledarskap. Styrelsesuppleant i Fastighetsägarna Sverige AB.

HELENE ODÉNJUNG**Ledamot**

Huvudsaklig sysselsättning: Kommunalråd i Göteborgs kommunstyrelse.

Övriga styrelseuppdrag: Styrelseledamot Stiftelsen Chalmers Tekniska Högskola, ISGR (International School of Gothenburg Region), Göteborgs Stadshus AB, KPA Pensionsförsäkringar och Göteborgspriset för hållbar utveckling.

OLOF PERSSON**Ledamot**

Huvudsaklig sysselsättning: Senior rådgivare.

Övriga styrelseuppdrag: Ordförande i New Wave Group och Staples Solutions B.V.

MARIA DAHLQVIST**Sekreterare**

Huvudsaklig sysselsättning: Advokat, Setterwalls Advokatbyrå.

KONCERNLEDNING

CARIN KINDBOM
VD och koncernchef

BENNY KARLSSON
Direktör Mässor och Möten samt
Försäljning och Marknad

CARINA DIEMANN
Kommunikationsdirektör

ANDERS TUFVESSON
Ekonomi- och finansdirektör

ELISABETH THOMSON
Hotell- och restaurangdirektör

PETER SCOTT
Direktör Mässor – Industri

ANNA WIKSTRÖMER SUNDGREN
HR-direktör

JOACHIM HULT
Fastighetsdirektör

HUVUDMANNARÅD 2018

HUVUDMANNARÅD

Ordförande: Göran Bengtsson

1:e vice ordförande: Roger Holtback

2:e vice ordförande: Bjarne Holmqvist

VALDA AV GÖTEBORGS KOMMUNFULLMÄKTIGE:

Jonas Ransgård

Helene Odenjung

Håkan Linnarsson

VALDA AV VÄSTSVENSKA HANDELSKAMMAREN:

Jack Forsgren

Johan Trouvé

Caroline Krensler

VALDA AV FÖRETAGARNA GÖTEBORG:

Monica Crusner

Lasse Nilsson

VALDA AV GÖTEBORGS KÖPMANNAFÖRBUND:

Kenneth Odéus

Ulla Nilson

VALD AV TRADE PARTNERS SWEDEN:

Jessica Johanneson

VALD AV CHALMERS TEKNISKA HÖGSKOLA:

Fredrik Hörstedt

VALD AV FORDONSKOMPONENTGRUPPEN:

Fredrik Sidahl

VALD AV FÖRETAGARNA VÄSTRA GÖTALAND:

Cathrine Dellborg

VALD AV GÖTEBORGS UNIVERSITET:

Ewa Wiberg

VALD AV HANDELSHÖGSKOLAN VID GÖTEBORGS UNIVERSITET:

Lena Mossberg

VALD AV SVENSK HANDEL:

Thomas Strindeborn

VALD AV SVENSK SJÖFART:

Claes Berglund

VALD AV SÄLJARNAS RIKSFÖRBUND:

Petra Löfstrand

VALDA AV SVENSKA MÄSSANS HUVUDMANNARÅD:

Dennis Andersson

Christel Armstrong Darvik

Christina Backman

Göran Bengtsson

Håkan Friberg

Mats Fägerhag

Anna Gillek

Markus Granlund

Carl-Johan Hagman

Eva Halvarsson

Peter Hjörne

Bjarne Holmqvist

Roger Holtback

Jan-Olof Jacke

Tom Johnstone

Charlotte Ljunggren

Per Löjdquist

Lars G. Malmer

Lennart Mankert

Mats Nilsson

Hans-Olov Olsson

Olof Persson

Christina Rogestam

Pia Sandvik

Erik Selin

Paul Welander

M. Johan Widerberg

SEKRETERARE:

Göran Petersson

REVISORER:

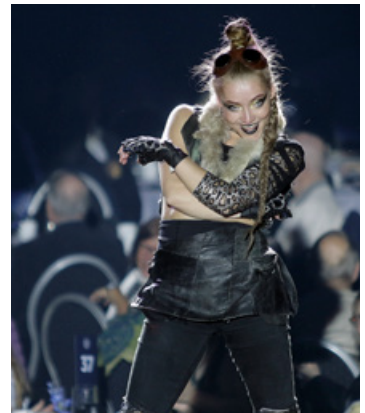
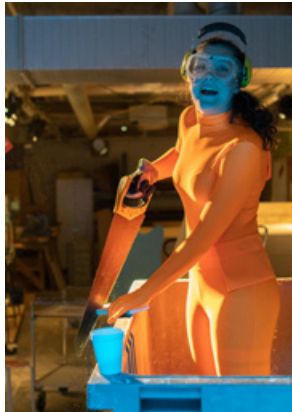
Aukt.rev. Heléne Siberg Wendin, EY AB

Aukt.rev. Andreas Mast, EY AB

REVISORSSUPPLEANTER:

Aukt.rev. Staffan Landén, EY AB

Aukt.rev. Nina Bergman, EY AB

Som en del av Svenska Mässans 100-årsfirande arrangerades det bland annat en jubileumshelg där såväl näringsliv, samarbetspartners och göteborgare bjöds in att delta.

HÅLLBARHETSRAPPORT

Svenska Mässan koncernen har arbetat med hållbar utveckling i mer än 20 år och ser det som en nyckelfaktor för att skapa lönsam tillväxt och vara en attraktiv mötesplats. I takt med att koncernen växer, så ökar också koncernens potentiella påverkan på samhället i form av resor, boende, transporter, mässor och restauranger.

Svenska Mässan koncernen tar ansvar genom ett aktivt hållbarhetsarbete som kännetecknas av samarbete, engagemang och en vilja om att fortsätta driva den hållbara utvecklingen framåt. Arbetet drivs av engagerade medarbetare i hela koncernen.

Koncernens affärsmodell syftar till att skapa affärsskapande möten och minnesvärda upplevelser samt lönsam tillväxt. Modellen bygger på ett helhetserbudande där besökare tar del av olika former av upplevelser under ett och samma tak.

Svenska Mässan koncernen har i affärsplanen för 2019-2021 prioriterat tre övergripande hållbarhetsmål. Varje mål har en koppling till ett antal av FN:s globala hållbarhetsmål i Agenda 30. För att säkerställa att vi når våra mål planerar vi och följer upp med årliga aktiviteter kopplat till berörda områden inom verksamheten.

HÅLLBARHETSMÅL 2019-2021	STRATEGI
Vi ska minska vår totala energianvändning med 10 %.	Minimera energianvändningen för minskad miljöpåverkan och ökad lönsamhet.
Vi ska ersätta vårt engångsmaterial i fossil plast med hållbara alternativ.	Ersätta engångsmaterial i fossil plast till hållbara material genom innovativa lösningar
Våra medarbetare tycker att vi är en hållbar arbetsplats.	Stärka medarbetarnas välmående genom fokus på arbetsmiljö, hälsa och likabehandling. Genom förebyggande och hälsofrämjande aktiviteter skapa en arbetsplats där medarbetarna mår bra, presterar och utvecklas.

I hållbarhetsarbetet fokuserar Svenska Mässan koncernen också på ett antal områden. Samtliga har valts utifrån resultatet i ett antal hållbarhetsutredningar som koncernen genomfört. Syftet med utredningarna har varit att identifiera var verksamhetens påverkan är som störst ur hållbarhetsperspektiv. Varje år genomförs en årlig riskbedömning av fokusområdena energi och klimat, mat och dryck, tillgänglighet, avfall, transport, kemikalier, samhällsengagemang och arbetsmiljö.

En hållbarhetsgrupp ansvarar för att driva koncernens hållbarhetsfrågor. Gruppen består av ansvariga för respektive fokusområde samt representanter för ett antal vitala verksamhetsfunktioner. Gruppens medlemmar har ett delegerat ansvar i hållbarhetsfrågor som berör deras ansvarsområde och säker-

ställer uppföljning och resultat av uppsatta mål. I gruppen ingår också koncernens kommunikationsdirektör som är ledningens representant i hållbarhetsfrågor och som driver hållbarhetsfrågan på ledningsnivå.

Sedan 2015 följs koncernens hållbarhetsarbete upp enligt ett ledningssystem som bygger på ISO 20121 där koncernen är tredjepartscertifierad. I certifieringen ingår ett årligt riskhanteringsarbete där respektive fokusområde bedöms enligt en framtagen modell.

SAMMANFATTNING

Svenska Mässan koncernen har en bred verksamhet som omfattar flera olika verksamhetsområden, från hotell, mat och dryck, konferens och event till mässor och möten. Hållbarhetsarbetet fokuserar på ett antal områden som årligen följs upp utifrån definierade rutiner och våra tre långsiktiga mål som ingår i affärsplanen för 2019-2021. Hållbarhetsarbetet har utvecklats positivt under 2018 och ett exempel på det är att koncernen blev omcertifierad enligt ISO 20121 som är en internationell standard för hållbara event. ■

Miljö & CSR

ENERGI OCH KLIMAT

Koncernen vill erbjuda en klimatsmart mötesplats och sedan 2011 täcks hela anläggningens elbehov av vindkraft. Belysning, ventilation, uppvärmning, kyla, kunskap och beteenden är faktorer som påverkar koncernens energiförbrukning och ett fortlöpande arbete bedrivs för att optimera Svenska Mässan koncernens fastigheter med hänsyn till dessa faktorer. Det långsiktiga målet fram till 2018 var att den totala energiförbrukningen för el, värme, kyla och gas skulle vara fossilfri och att koncernens totala energianvändning skulle vara 170 kWh per kvadratmeter. Stödande dokument är koncernens hållbarhetspolicy som följs upp via årsbundna mål.

NYCKELTAL	2018	2017
Energiförbrukning per kvm	198 kWh	182 kWh
Koldioxidutsläpp per kvm kopplat till koncernens energiförbrukning ⁽¹⁾		
- Market based	6,3 kg	4,9 kg
- Location based	6,8 kg	-

⁽¹⁾ Klimatbokslutet är upprättat i enighet med Greenhouse gas protocol (Greenhouse gas protocol är en global standard för mätning, hantering och rapportering av växthusgasutsläpp). Vi tillämpar dual reporting och redovisar från och med 2018 värdet både för Market based och Location based beräkningar.

MAT OCH DRYCK

Ekologiskt, närproducerat och rättvist är ledord som Svenska Mässan koncernen strävar efter att uppfylla i restaurangernas utbud. Restaurangernas vin- och öllistor innehåller ett flertal ekologiska alternativ och utvecklas kontinuerligt. Minskat matsvinn är koncernens långsiktiga mål för fokusområdet. Stödjande dokument är koncernens hållbarhetspolicy som följs upp via årsbundna mål.

NYCKELTAL	2018	2017
Ekologiska basvaror av vårt totala livsmedelssortiment räknat i procent	17,9 %	17,4 %

KEMIKALIER

Svenska Mässan koncernen strävar efter att alla produkter som används i den dagliga driften ska vara miljömärkta med EU-blomman, Svanen eller Bra Miljöval. Det gäller alltifrån diskmedel, fönsterputs, golv- och badrumsrengöring till målarfärger och limmer. Ett fortlöpande arbete sker för att begränsa behovet av kemikalier, bland annat genom innovativa lösningar och förändrade arbetssätt. På sikt är målet att utifrån en handlingsplan eliminera farliga ämnen som listas i Kemikalieinspektionens PRIO-databaslista. Stödjande dokument är koncernens hållbarhetspolicy som följs upp via årsbundna mål.

NYCKELTAL	2018	2017
Volymprocent av kemikalieanvändningen som är miljömärkt	78,9 %	74,4 %

AVFALL

Koncernen arbetar löpande för att minska den totala avfallsmängden och förenkla för besökare, gäster och kunder att hantera sitt avfall. Drygt 94 procent av det totala avfallet återvinns. Målet är att 99 procent av koncernens avfall ska vara material- eller energiåtervunnet, alternativt återanvänt. På mötesplatsen finns behållare för att sortera papper, brännbart, glas och burkar. Av den totala mängden avfall komposteras och rötas en del för att omvandlas till biogas, som sedan används för att driva spisar i restaurangköken. Trasig och utsliten IT-utrusning doneras till stiftelsen IT4Kids.

Stödjande dokument är koncernens hållbarhetspolicy som följs upp via årsbundna mål.

NYCKELTAL	2018	2017
Återvinningsgrad	94 %	93,6 %

TRANSPORTER

Svenska Mässan koncernens intention är att minska koldioxidutsläppen och trafiktrycket i centrala Göteborg. Koncernen optimerar därför sin logistik genom samlastning och komprimering av godsmängder till och från anläggningen. Antalet transporter under ett verksamhetsår varierar beroende på antalet mässor och event som arrangeras på mötesplatsen. Det långsiktiga målet är uppfyllt i och med att alla gods-transporter som koncernen gör i egen regi klimatkompen-serats. Koncernen har under året minskat antalet gods-transporter till mötesplatsen med 984 stycken genom samlastning. Stödjande dokument är koncernens hållbarhetspolicy som följs upp via årsbundna mål.

SAMHÄLLENGAGEMANG

Koncernen väljer att stödja organisationer och projekt som på en lokal nivå verkar för goda syften. Svenska Mässan koncernens samarbetspartner är främst Göteborgs Räddningsmission och El Systemas Vänner i Göteborg. Räddningsmissionen hjälper människor i samhällets utkant och El Sistema använder musik för att skapa en positiv social förändring i barns liv. Båda samarbetena går flera år tillbaka i tiden och det långsiktiga målet för koncernen är att genom ett aktivt samhällsengagemang medverka till en hållbar stad med resultat som uppmärksammas positivt.

TILLGÄNGLIGHET

Svenska Mässan koncernen genomför och planerar både kort- och långsiktiga anpassningar av anläggningens lokaler. Målet är att alla, oavsett personliga förutsättningar, ska kunna besöka mötesplatsen. Resultatet av arbetet hålls uppdaterat på Tillgänglighetsdatabasen som erbjuder information till allmänheten om tillgänglighet på svenska mötesplatser. Det långsiktiga målet är att anläggningen ska vara ett branschföredöme inom tillgänglighet. Stödjande dokument är koncernens hållbarhetspolicy som följs upp via årsbundna mål.

Sociala förhållanden och personal

FÖRETAGSKULTUR

Svenska Mässan koncernens utveckling och framgång vilar på engagerade och modiga medarbetare som samarbetar för att överträffa besökarnas förväntningar och skapa en plats för unika upplevelser och möten i världsklass. Företagskulturen är affärsdriven med kundupplevelsen i fokus och kännetecknas av våra kärnvärden engagemang, samarbete och mod. Koncernen strävar efter mångfald bland medarbetarna och arbetar aktivt för att främja en inkluderande kultur. Alla tillsvidareanställda medarbetare undervisas löpande via e-learning om koncernens hållbarhetsarbete. Det långsiktiga målet är ett engagemangsindex på 83. Stödjande dokument är koncernens medarbetarundersökning.

NYCKELTAL*	2018	2017
Engagemangsindex (Index EI)	81	79

MEDARBETARE

Koncernen arbetar aktivt för att erbjuda en dynamisk, inspirerande, utvecklande och hållbar arbetsplats. Det finns en bredd av utvecklingsmöjligheter som gör att många medarbetare kan samla hela sin karriär inom koncernen. Medarbetarna ges ett stort individuellt ansvar över sina arbetsuppgifter, ansvarsområden, personliga mål och utveckling. Varje år genomförs individuella mål- och medarbetarsamtal där utvecklingsområden kartläggs. Svenska Mässan koncernens kärnvärden ligger till grund för medarbetarskapet. Det långsiktiga målet för koncernens teameffektivitet är ett index på 75. Se vidare not 5 för ytterligare information avseende antal anställda. Stödjande dokument är koncernens medarbetarpolicy och medarbetarundersökning.

NYCKELTAL*	2018	2017
Teameffektivitet (Index TEI)	74	73

LEDARSKAP

Svenska Mässan koncernen anser att bra ledarskap är en framgångsfaktor för att skapa en konkurrenskraftig och hållbar arbetsplats. Ledarfilosofin är att motivera, engagera, utveckla och skapa resultat genom andra och ledarskapet genomsyras av koncernens kärnvärden. Kompetensutvecklingsinsatser för ledare genomförs kontinuerligt inom ledarskap, arbetsmiljö och arbetsrätt. En medarbetarundersökning genomförs årligen där alla chefer tar del av feedback på sitt ledarskap. Det långsiktiga målet är ett ledarskapsindex på 80. Stödjande dokument är koncernens ledarskapspolicy och medarbetarundersökning.

NYCKELTAL*	2018	2017
Ledarskapsindex (Index LSI)	79	77

ARBETSMILJÖ

En god, säker och hållbar arbetsplats är koncernens övergripande målsättning. Koncernen arbetar systematiskt med arbetsmiljöfrågor, bland annat genom att rapportera och följa upp tillbud och olycksfall samt genom att löpande genomföra skyddsronder, riskbedömningar och medarbetarundersökningar. Inom koncernen finns en arbetsmiljökommitté som träffas regelbundet och medarbetare, chefer och skyddsombud samverkar för att bevara och skapa en god arbetsmiljö. Svenska Mässan koncernen driver också ett hälsoarbete som strävar efter att ge medarbetare förutsättningar att främja sin egen hälsa och göra sunda val. Det långsiktiga målet är ett psykosocialt arbetsmiljöindex på 75. Stödjande dokument är koncernens arbetsmiljöpolicy och handlingsplan samt policy mot alkohol och droger.

NYCKELTAL*	2018	2017
Psykosocial arbetsmiljö (Index PAI)	74	72
Sjukfrånvaro i koncernen	5,7 %	5,4 %

LIKABEHANDLING

Alla medarbetare i Svenska Mässan koncernen har samma värde. Medarbetare ska bemötas med respekt och värdighet oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Alla ska ha lika goda förutsättningar att lyckas och prestera sitt bästa. Svenska Mässan koncernen har utarbetat en likahandlingspolicy och en plan för lika rättigheter och möjligheter som innehåller mål för koncernens likabehandlingsarbete. Det långsiktiga målet är ett likabehandlingsindex på minst 90. Stödjande dokument är koncernens likabehandlingspolicy och plan för lika rättigheter och möjligheter.

NYCKELTAL*	2018	2017
Likabehandlingsindex	89	87

* Index är ett resultat av utvalda frågeställningar i koncernens medarbetarundersökning som genomförs tillsammans med Netsurvey. Resultatet jämförs med drygt 500 000 svar från över 200 nordiska och internationella organisationer. Det högsta värdet på samtliga index är 100. Index för likabehandling mäts endast för Svenska Mässan koncernen och är ett undantag.

Respekt för mänskliga rättigheter

I koncernens uppförandekod listas grundläggande hållbarhetskrav samt etiska riktlinjer som ställs på leverantörer med en omsättning på mer än 3,5 MSEK. Uppförandekoden omfattar även mänskliga rättigheter och är en del av varje förhandling. Leverantörer ansvarar för att dess underleverantörer följer koncernens uppförandekod. Uppföljning sker löpande i samband med att avtal nytecknas samt på kvartalsvisa uppföljningsmöten med leverantörerna. Stödjande dokument är koncernens uppförandekod för leverantörer.

Motverka korruption

Svenska Mässan koncernen har inte haft några rapporterade fall av korruption under året eller föregående år. Korruptionsfrågor hanteras i riskhanteringsarbetet som styrs av riskhanteringspolicyn. I uppförandekoden anges tydlig hur koncernens medarbetare ska förhålla sig till kunder, potentiella kunder, leverantörer och konsulter avseende eventuella gåvor, representation och dylikt. Stödjande dokument är koncernens uppförandekod för leverantörer, uppförandekod för medarbetare och riskhanteringspolicy.

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Till styrelsen i Svenska Mässan Stiftelse, org.nr 857201-2444

Uppdrag och ansvarsfördelning

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten för år 2018 på sidorna 26-29 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning

Vår granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 12 *Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten*. Detta innebär att vår granskning av hållbarhets-

rapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionsd i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Uttalande

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Göteborg den 28 februari 2019

Heléne Siberg Wendin
Auktoriserad revisor

Andreas Mast
Auktoriserad revisor

Styrelsen och verkställande direktören för Svenska Mässan Stiftelse, organisationsnummer 857201-2444 med säte i Göteborg, får härmed avge årsredovisning och koncernredovisning för verksamheten i stiftelsen och koncernen för räkenskapsåret 2018.

Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i tusental kronor. Uppgifter inom parentes avser föregående år.

VERKSAMHETEN

Svenska Mässan koncernen är en av norra Europas största integrerade mötesplatser och driver mäss-, mötes-, SPA-, event-, hotell och restaurangverksamhet i egen regi, allt under ett tak. Visionen är att bli Europas mest attraktiva mötesplats genom att erbjuda den bästa helhetsupplevelsen. Gothia Towers, som ingår i Svenska Mässan koncernen, är ett av norra Europas största hotell och bedriver en av Sveriges största restaurangverksamheter med bland annat Upper House Dining, Heaven 23, West Coast, Imagine, TwentyFourSeven och Ristoria. Affärsmodellen bygger på starka besöksflöden mellan de olika verksamheterna och att ständigt skapa mervärde för kunder, besökare och gäster.

Svenska Mässans läge, mitt i Göteborgs centrum med gångavstånd till stadens stora utbud av kultur, nöjen och sevärdheter, ger en särskiljande konkurrenskraft för att möta såväl den nationella som internationella marknaden. Koncernen välkomnade mer än 2 miljoner besökare under 2018. Dessa beräknades generera 3,2 miljarder kronor under året i turistekonomiska effekter till Göteborg.

Moderbolaget Svenska Mässan Stiftelse är en privat och ekonomiskt fristående stiftelse med uppdrag att främja näringslivets intressen. Stiftelsen äger och förvaltar en fastighet som består av mässhallar, kongresshall, restaurang och kontorslokaler. Vidare är Stiftelsen ett aktivt holding bolag med fyra verksamhetsdrivande dotterbolag:

- Svenska Mässan Gothia Towers AB utvecklar och driver mässor och event tillsammans med hotell-, restaurang- och mötesverksamhet.
- Sweden MEETX AB utvecklar och driver seminarieverksamhet.
- Svenska Mässan Hotellfastigheter AB äger och förvaltar koncernens hotellfastighet.
- Mässans Gata AB äger och förvaltar koncernens kontorsfastighet.

KONCERNENS RESULTAT OCH STÄLLNING

Koncernens omsättning för 2018 uppgick till 1 431 Mkr (1 247). Hotellverksamheten gick bra och ökade 37 Mkr jämfört med 2017. Mässportföljen har under 2018 varit starkare än 2017 och omsättningen för Mäss- och Mötesverksamheten ökade med 60 Mkr. Kongress- och eventverksamheten samt koncernens övriga verksamheter har bidragit till resterande omsättningsökning.

Resultat före avskrivningar uppgick till 233 Mkr (214), motsvarande en EBITDA-marginal om 16,3 % (17,1). Rörelseresultatet uppgick till 125 Mkr (113), motsvarande en rörelsemarginal om 8,7 % (9,1). Det finansiella nettot uppgick till -56 Mkr (-56). Resultatet efter finansiella poster uppgick till 69 Mkr (57).

Koncernens kassaflöde före investeringar uppgick till 142 Mkr (180). Investeringsverksamheten uppgick till -113 Mkr (-188), vilket ger ett kassaflöde efter investeringar på 29 Mkr (-8). Kassaflödet från finansieringsverksamheten uppgick till 0 Mkr (0). Årets kassaflöde uppgick till 29 Mkr (-8).

Koncernens investeringar är huvudsakligen hänförliga till renovering av fyra hotellvåningar, ombyggnation av två av koncernens entréer bredvid Scandinavium och mittemot Liseberg samt renovering av vissa kontorslokaler. Koncernens egna kapital uppgår till 706 Mkr (641).

STIFTELSENS RESULTAT OCH STÄLLNING

Moderbolagets omsättning för år 2018 uppgick till 112 Mkr (127). Rörelseresultatet uppgick till -49 Mkr (-29). Det finansiella nettot var -14 Mkr (-14) och resultat efter finansiella poster var -63 Mkr (-43). Koncernbidrag har erhållits från dotterbolagen Svenska Mässan Gothia Towers AB och Sweden MEETX AB med 135 Mkr och lämnats till dotterbolagen Svenska Mässan Hotellfastigheter AB och Mässans Gata AB med 64 Mkr. Koncernbidragen redovisas som bokslutsdisposition.

Under året har investeringar i byggnader, inventarier samt immateriella anläggningstillgångar på 45 Mkr (88) genomförts.

Moderbolagets kassaflöde före investeringar för 2018 uppgick till -21 Mkr (-22). Moderbolagets likviditet uppgick till 83 Mkr vid årets slut. Moderbolaget disponerar 100 Mkr i avtalade ej utnyttjade kreditfaciliteter.

HÅLLBARHET

I enlighet med ÅRL 6 kap 11§ har Svenska Mässan Stiftelse valt att upprätta den lagstadgade hållbarhetsrapporten som en från årsredovisningen avskild rapport. Hållbarhetsrapporten återfinns på sidorna 26-29 i detta tryckta dokument.

RISKER OCH RISKHANTERING

En redogörelse för aktuella risker och osäkerhetsfaktorer återfinns i not 2.

STYRELSEN OCH UTSKOTT

Svenska Mässan Stiftelse har ett huvudmannaråd med högst 50 ledamöter. Till ledamöter i rådet utses personer från organisationer som kan vara till gagn för Stiftelsen. Huvudmannarådet utser inom sig ordförande, första vice ordförande och andra vice ordförande. Huvudmannarådet har årligen ett ordinarie sammanträde varvid Stiftelsens årsredovisning behandlas, beslut fattas om ansvarsfrihet för styrelseledamöter och verkställande direktör, och val sker av både ledamöter till styrelsen och av revisorer. Vidare beslutar huvudmannarådet om arvoden. Under året har huvudmannarådet sammanträtt två gånger.

Styrelsen i Svenska Mässan Stiftelse består av tio ledamöter inklusive verkställande direktören och en till styrelsen adjungerad arbetstagarrepresentant. I styrelsen ingår tre av Göteborgs kommun utsedda ledamöter. Övriga ledamöter är främst hämtade från Göteborgs näringsliv. Styrelsen utser inom sig styrelsens ordförande. Styrelsen utgör på så sätt ett kraftfullt nätverk som knyter samman näringsliv och samhälle i regionen. Arbetsordningen för styrelsen innehåller bland annat uppgifter om ansvarsfördelning mellan styrelsen, ordföranden i styrelsen, verkställande direktören och styrelsens utskott.

Mandattiden i styrelsen avseende Göteborgs kommun utsedda ledamöter Helene Odenjung, Jonas Ransgård och Håkan Linnarsson löpte ut vid utgången av året. Anders Sundberg, Thomas Hedberg och Grith Fjeldmose tillträdde som nya ledamöter 1 januari 2019.

Styrelsens arbete följer en årlig mötesplan med en fast grundstruktur för dagordningen vid varje möte. Vid mötena deltar vid behov tjänstemän i Stiftelsen som föredragande. Under året har sex styrelsemöten avhållits. Stiftelsens revisorer har deltagit vid ett styrelsemöte under året. Styrelsen fastställer Stiftelsens årsredovisning.

Styrelsens arbete förbereds av ett omfattande utskottsarbete som engagerar flera av styrelsens ledamöter. För närvarande finns fem utskott: revision-, risk-, finans-, fastighet- och ersättningsutskott.

- Revisionsutskottet står för kontakter med Stiftelsens revisorer samt för planering och genomförande av revisionen. Utskottet består av Jonas Ransgård (t.o.m. 2018-12-31), Olof Persson, Charlotte Ljunggren och Johan Trouvé.
- Riskutskottet står för genomgång av Stiftelsens riskhantering. Utskottet består av Jonas Ransgård (t.o.m. 2018-12-31), Olof Persson, Charlotte Ljunggren och Johan Trouvé.
- Finansutskottet består av Roger Holtback, Jan-Olof Jacke och Christel Armstrong Darvik. Utskottet behandlar Stiftelsens finansieringsfrågor.
- Fastighetsutskottet bereder alla större och långsiktiga fastighetsfrågor. Utskottet består av styrelseledamöterna Roger Holtback, Jan-Olof Jacke och Christel Armstrong Darvik.
- Ersättningsutskottet behandlar VD:s och företagsledningens anställningsvillkor samt successionsfrågor. Utskottet består av styrelsens ordförande Roger Holtback och Jan-Olof Jacke.

Styrelsearbetet utvärderas årligen och årets utvärdering gav liksom tidigare år en fortsatt positiv bild av styrelsens arbete och underlag för ytterligare förbättringar. Styrelsen utvärderar också utskottens arbete och försäkras sig om att utskottsarbetet dokumenteras och bedrivs på ett effektivt och bra sätt.

FÖRVÄNTNINGAR OM FRAMTIDA UTVECKLING

Svenska Mässans ekonomiska mål är lönsam tillväxt, vilket blir ett kraftfullt medel för att uppnå Stiftelsens ändamål som är att främja näringslivets intressen.

Periodiciteten av mässportföljen kan påverka omsättning och rörelseresultatet för vissa år. Svenska Mässan har under de senaste åren framgångsrikt lyckats utjämna beläggningen och fylla tomrummen med olika typer av event och kongresser så att omsättningen blivit jämnare mellan åren. Jämfört med 2018 är 2019 inte lika stark för koncernens mässportfölj varmed både omsättning och resultat förväntas vara lägre än 2018.

Koncernresultaträkning

KKR	NOT	2018	2017
Nettoomsättning	3, 31	1 431 126	1 246 787
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader	4, 31	-678 782	-569 683
Personalkostnader	5	-518 365	-462 906
Avskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	6	-108 488	-100 516
Övriga rörelsekostnader	7	-716	-588
Summa rörelsens kostnader		-1 306 351	-1 133 693
Rörelseresultat		124 775	113 094
Resultat från finansiella intäkter och kostnader			
Ränteintäkter och liknande resultatposter	8	1 503	1 062
Räntekostnader och liknande resultatposter	9	-57 163	-57 032
Summa resultat från finansiella poster		-55 660	-55 970
Resultat efter finansiella poster		69 115	57 124
Skatt på årets resultat	11	-4 246	-13 263
Årets resultat		64 869	43 861

Koncernbalansräkning

KKR	NOT	2018-12-31	2017-12-31
TILLGÅNGAR			
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter	12	3 078	2 892
Varumärken	13	19 851	23 957
		22 929	26 849
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader, markanläggningar och mark	14	2 054 602	2 033 820
Inventarier	15, 16	312 300	315 966
Pågående nyanläggningar	17	22 691	31 924
		2 389 593	2 381 710
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	19	8 231	8 739
Summa anläggningstillgångar		2 420 753	2 417 298
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Varulager			
		9 704	10 114
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		102 807	118 831
Övriga fordringar		10 411	22 100
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	20	19 187	10 116
Skattefordran		630	123
		133 035	151 170
Kassa och Bank			
		83 155	54 214
Summa omsättningstillgångar		225 894	215 498
SUMMA TILLGÅNGAR		2 646 647	2 632 796

Koncernbalansräkning (forts)

KKR	NOT	2018-12-31	2017-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Donationer		570	570
Annat eget kapital inklusive årets resultat		705 487	640 619
Summa eget kapital		706 057	641 189
Avsättningar			
Avsättning för pensioner, PRI	22	84 722	82 400
Övriga avsättningar	19	10 104	10 735
Avsättning uppskjuten skatt	23	172 071	167 825
Summa avsättningar		266 897	260 960
Långfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	24	1 415 000	1 415 000
Summa långfristiga skulder		1 415 000	1 415 000
Kortfristiga skulder			
Förskott från kunder		6 130	7 706
Pågående projekt	25	22 306	97 726
Leverantörsskulder		88 897	87 422
Övriga kortfristiga skulder	26	29 742	28 071
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	27	111 618	94 722
Summa kortfristiga skulder		258 693	315 647
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		2 646 647	2 632 796

Koncernens förändringar i eget kapital

	Donationer	Annat eget kapital inkl årets resultat	Summa eget kapital
Eget kapital 2016-12-31	570	596 757	597 327
Årets resultat	-	43 861	43 861
Eget kapital 2017-12-31	570	640 619	641 189
Årets resultat	-	64 869	64 869
Eget kapital 2018-12-31	570	705 487	706 057

Kassaflödesanalys för koncernen

KKR	2018	2017
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		
Resultat efter finansiella poster	69 115	57 124
Justering för poster som ej ingår i kassaflödet, mm:		
Förändring av avsättning till pensioner	2 199	649
Avskrivningar av anläggningstillgångar	108 488	100 516
Resultat vid utrangering	716	588
Betald inkomstskatt	-	-2 895
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapitalet	180 518	155 982
Förändring av varulager	410	-1 687
Förändring av kortfristiga fordringar	18 135	-15 394
Förändring av kortfristiga skulder	-56 953	41 549
Förändring av rörelsekapitalet	-38 408	24 468
Kassaflöde från den löpande verksamheten	142 110	180 450
Investeringsverksamheten		
Investeringar i anläggningstillgångar	-113 169	-188 390
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-113 169	-188 390
Kassaflöde före finansieringsverksamheten	28 941	-7 940
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	0	0
Årets kassaflöde	28 941	-7 940
Likvida medel vid årets början	54 214	62 154
Likvida medel vid årets slut	83 155	54 214

Stiftelsens resultaträkning

KKR	NOT	2018	2017
Nettoomsättning	3, 29, 31	111 925	126 534
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader	4, 31	-51 833	-60 187
Personalkostnader	5	-76 243	-65 774
Avskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	6	-32 110	-29 617
Övriga rörelsekostnader	7	-625	-163
Summa rörelsens kostnader		-160 811	-155 741
Rörelseresultat		-48 886	-29 207
Resultat från finansiella intäkter och kostnader			
Ränteintäkter och liknande resultatposter	8	37 806	38 364
Räntekostnader och liknande resultatposter	9	-51 964	-51 914
Summa resultat från finansiella poster		-14 158	-13 550
Resultat efter finansiella poster		-63 044	-42 757
Bokslutsdispositioner	10	73 072	64 335
Resultat före skatt		10 028	21 578
Skatt på årets resultat	11	2 265	-4 837
Årets resultat		12 293	16 741

Stiftelsens balansräkning

KKR	NOT	2018-12-31	2017-12-31
TILLGÅNGAR			
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter	12	1 991	2 661
Varumärken	13	19 851	23 594
		21 842	26 255
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader, markanläggningar och mark	14	649 970	628 086
Inventarier	15, 16	75 489	78 120
Pågående nyanläggningar	17	19 380	22 028
		744 839	728 234
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	18	58 231	58 231
Andra långfristiga värdepappersinnehav	19	6 335	6 542
Långfristiga fordringar koncernföretag		469 000	494 000
		533 566	558 773
Summa anläggningstillgångar		1 300 247	1 313 262
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		538	2 128
Övriga kortfristiga fordringar		4 015	3 200
Skattefordran		225	4 254
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	20	4 088	3 394
		8 866	12 976
Kassa och Bank		82 734	53 453
Summa omsättningstillgångar		91 600	66 429
SUMMA TILLGÅNGAR		1 391 847	1 379 691

Stiftelsens balansräkning (forts)

KKR	NOT	2018-12-31	2017-12-31
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Donationer		570	570
Annat eget kapital inklusive årets resultat		310 969	298 675
Summa eget kapital		311 539	299 245
Obeskattade reserver	21	65 841	68 540
Avsättningar			
Avsättning för pensioner, PRI	22	84 722	82 400
Avsättning uppskjuten skatt	23	65 863	68 129
Övriga avsättningar	19	7 748	8 004
Summa avsättningar		158 333	158 533
Långfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	24	710 000	710 000
Summa långfristiga skulder		710 000	710 000
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		10 324	15 675
Skulder till koncernföretag		107 065	100 092
Övriga kortfristiga skulder	26	4 109	6 625
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	27	24 636	20 981
Summa kortfristiga skulder		146 134	143 373
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		1 391 847	1 379 691

Moderbolagets förändringar i eget kapital

	Donationer	Övrigt fritt eget kapital	Årets resultat	Summa eget kapital
Eget kapital 2016-12-31	570	270 922	11 012	282 504
Överföring resultat föregående år	-	11 012	-11 012	-
Årets resultat	-	-	16 741	16 741
Eget kapital 2017-12-31	570	281 934	16 741	299 245
Överföring resultat föregående år	-	16 741	-16 741	-
Årets resultat	-	-	12 293	12 293
Eget kapital 2018-12-31	570	298 676	12 293	311 539

Kassaflödesanalys för stiftelsen

KKR	2018	2017
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		
Resultat efter finansiella poster	-63 044	-42 757
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet, mm:		
Resultat vid utrangering	625	163
Förändring av avsättning till pensioner	2 273	677
Avskrivningar av anläggningstillgångar	32 110	29 617
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapitalet	-28 036	-12 300
Förändring av kortfristiga fordringar	4 107	459
Förändring av kortfristiga skulder	2 762	-9 725
Förändring av rörelsekapitalet	6 869	-9 266
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-21 167	-21 566
Investeringsverksamheten		
Investeringar i anläggningstillgångar	-44 925	-88 374
Andelar i koncernföretag	-	13 112
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-44 925	-75 262
Kassaflöde före finansieringsverksamheten	-66 092	-96 828
Finansieringsverksamheten		
Förändring av långfristiga fordringar koncernföretag	25 000	102 187
Amortering av skuld till kreditinstitut	-	-75 000
Lämnade koncernbidrag	-64 500	-51 000
Erhållna koncernbidrag	134 873	112 810
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	95 373	88 997
Årets kassaflöde	29 281	-7 831
Likvida medel vid årets början	53 453	61 284
Likvida medel vid årets slut	82 734	53 453

NOT 1.

REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

ALLMÄNNA REDOVISNINGSPRINCIPER

Årsredovisningen har upprättats enligt Årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

KONCERNREDOVISNING

Koncernredovisningen omfattar Svenska Mässan Stiftelse och de bolag i vilka stiftelsen utövar ett bestämmande inflytande.

Koncernens bokslut är upprättat enligt förvärvsmetoden enligt årsredovisningslagen (1995:1554) och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Redovisningen av rörelseförvärv bygger på enhetssynen. Det innebär att förvärvsanalysen upprättas per den tidpunkt då förvärvaren får bestämmande inflytande. Från och med denna tidpunkt ses förvärvaren och den förvärvade enheten som en redovisningsenhet. Tillämpningen av enhetssynen innebär vidare att alla tillgångar (inklusive goodwill) och skulder samt intäkter och kostnader medräknas i sin helhet även för delägda dotterföretag. Endast resultat uppkomna efter förvärvstidpunkten ingår i koncernens egna kapital. I koncernredovisningen redovisas inte bokslutsdispositioner och obeskattade reserver. Dessa delas upp i eget kapital och uppskjuten skatteskuld. Uppskjuten skatt hänförlig till årets bokslutsdispositioner ingår i koncernens skattekostnad. Resterande del av årets bokslutsdispositioner ingår i koncernens nettovinst. Den uppskjutna skatteskulden redovisas som avsättningar, medan resterande del tillförs koncernens egna kapital.

VÄRDERINGSPRINCIPER M.M.

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärde om inget annat anges nedan.

FORDRINGAR

Fordringar upptas till det belopp som efter individuell bedömning beräknas inflyta.

VARULAGER

Varulager värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen.

REDOVISNING AV INTÄKTER

Intäkter har upptagits till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas utifrån utförd tjänst eller levererad vara. Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt

att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras och att intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Projekt i form av mässor och andra arrangemang resultatavräknas i den period som de genomförs.

ERSÄTTNINGAR TILL ANSTÄLLDA

Ersättningar till anställda avser alla typer av ersättningar som koncernen lämnar till de anställda. Koncernens ersättningar innefattar bland annat löner, betald semester, betald frånvaro, bonus och ersättningar efter avslutad anställning (pensioner). Redovisning sker i takt med intjänandet.

Ersättningar till anställda efter avslutad anställning avser avgiftsbestämda eller förmånsbestämda pensionsplaner. Som avgiftsbestämda planer klassificeras planer där fastställda avgifter betalas och det inte finns förpliktelser, vare sig legala eller informella, att betala något ytterligare, utöver dessa avgifter. Övriga planer klassificeras som förmånsbestämda pensionsplaner. I koncernen finns såväl avgiftsbestämda som förmånsbestämda pensionsplaner. Utgifter för avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad under den period de anställda utför de tjänster som ligger till grund för förpliktelsen. Koncernens övriga planer klassificeras som förmånsbestämda och beräknas enligt Tryggandelagen och redovisas i enlighet med förenklingsreglerna i BFNAR 2012:1 (K3).

Koncernen har även förmånsbestämda pensionsplaner som finansieras i egen regi. Uppgift om pensionsskuldens storlek erhålls från ett oberoende företag (PRI Pensionsgaranti) och redovisas enligt den erhållna uppgiften.

PÅGÅENDE PROJEKT

Pågående projekt avser framtida mässor och andra arrangemang, vilka kommer att genomföras 2019 och senare. I balansräkningen redovisas nettot av fakturering och nedlagda kostnader avseende, vid årsskiftet, pågående projekt. Nedlagda kostnader utgörs av direkta kostnader samt pålägg för skälig andel av indirekta kostnader. Vid värdering av pågående projekt, i de fall det föreligger en koncernmässig förlust av väsentligt belopp, reserveras hela den beräknade förlusten.

UTLÄNDSK VALUTA

Koncernens och moderbolagets redovisningsvaluta är svenska kronor. Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens kurser. Valutakursdifferenser

redovisas i rörelseresultatet eller som finansiell post utifrån den underliggande affärshändelsen, i den period de uppstår, med undantag för transaktioner som utgör säkring och som uppfyller villkoren för säkringsredovisning av kassaflöden eller av nettoinvesteringar.

UPPSKJUTEN SKATT

Uppskjuten skatt beräknas för balansdagens samtliga identifierade temporära skillnader mellan å ena sidan tillgångarnas eller skuldernas skattemässiga värden och å andra sidan deras redovisade värden. Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder beräknas med hjälp av de skattesatser som förväntas gälla för den period då fordringarna avräknas eller skulderna regleras, baserat på de skattesatser som föreligger på balansdagen.

FINANSIELLA INSTRUMENT

Finansiella instrument värderas utifrån anskaffningsvärdet. Koncernen använder finansiella instrument i form av båda räntederivat för att skydda mot ränteförändringar och valutaderivat för att säkra värdet på större in- och utflöden i utländska valuta. Koncernen har identifierat ett säkringsförhållande och tillämpar säkringsredovisning avseende dessa finansiella instrument. Se vidare beskrivning i not 30.

REDOVISNING AV LEASINGAVTAL

I koncernen redovisas operationella leasingavtal linjärt över leasingperioden.

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Samtliga anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Avskrivning sker linjärt över den förväntade nyttjandeperioden. Materiella anläggningstillgångar har delats upp på betydande komponenter när komponenterna har väsentligt olika nyttjandeperioder. Goodwill utgörs av det belopp varmed anskaffningsvärdet överstiger det verkliga värdet på koncernens andel i det förvärvade dotterföretagets nettotillgångar vid förvärvstillfället. Utgifter avseende internt utvecklad immateriella anläggningstillgångar som uppfyller kriterierna i K3 aktiveras som immateriella anläggningstillgångar. Vissa lånekostnader aktiveras.

Följande avskrivningsplaner har tillämpats:

	NYTTJANDEPERIOD (ÅR)
Mark	Skrivs ej av
Markanläggningar	20-50
Byggnader på annans mark	20
Stomme	100
Tak	30-100
Fasad	50-100
Installationer	20-30
Inre ytskikt	10-30
Byggnadsinventarier	10-50
Inventarier	3-10
Goodwill	10
Balanserade utgifter	5
Varumärken	5-10

NOT 2. RISKER OCH RISKHANTERING

FINANSIELLA RISKER

Svenska Mässans strategi är att minimera de risker som uppstår i affärsverksamheten genom tydliga riktlinjer för finanshanteringen. Målsättningen är att aktivt hantera riskerna i skuldportföljen i enlighet med koncernens policy för finansiella risker. Svenska Mässan bedriver ett kontinuerligt arbete att identifiera finansiella risker som koncernen kan bli exponerad för. Koncernens finansiella risker sammanställs kontinuerligt och följs upp för att säkerställa att finanspolicyn efterlevs. Portföljen är väl diversifierad med olika räntebindningar och finansieringar tagna vid olika tillfällen.

Svenska Mässan koncernens finanshantering är centraliserad till Svenska Mässan Stiftelses ekonomiavdelning, för att tillvarata stordriftsfördelar samt för att minimera hanteringsrisker. Svenska Mässan Stiftelse svarar för koncernens lånefinansiering, valuta- och ränteriskhantering samt fungerar som internbank för koncernbolagens finansiella transaktioner.

VALUTARISKER

Svenska Mässan koncernen transaktions- och omräknings-exponering i utländsk valuta är begränsad. För att minimera koncernens valutarisk säkras in- och utflöden i samband med större enskilda affärer och investeringar. I de fall lån tas upp i utländsk valuta skall valutasäkring ske.

RÄNTERISKER

I egenskap av nettolåntagare är det viktigt för Svenska Mässan att över tiden balansera risken i skuldportföljen för att garantera kapital för den operativa verksamheten samt att skapa stabila och förutsägbara räntekostnader över tiden. Det innebär att Svenska Mässan koncernen har som målsättning att skapa framförhållning vad gäller förändring av räntekostnader och kapitalförfall för att därigenom undvika en situation av kraftigt ökande räntekostnader och stora låneförfall som utsätter koncernen för en väsentlig risk vid refinansiering. Fastställd norm för ränterisker är en genomsnittlig räntebindningstid om 2-5 år.

DERIVATINSTRUMENT

Syftet är framförallt att förändra räntebindningen i den underliggande skuldportföljen. Den vid var tid valda räntebindningen baseras på koncernens riskpreferenser och bedömning av den framtida ränteutvecklingen. Grundprincipen vid användandet av derivatinstrument är att de ska användas i de fall det finns underliggande lån. Det innebär att andelen utestående räntederivat (netto) inte får överstiga utestående lånevolym. Räntederivat kan även användas för att förändra/förbättra kassaflödet och reducera snittränta i skuldportföljen.

Följande finansiella instrument är tillåtna:

- Ränteswap
- Förlängningsbar swap
- Stängningsbar swap
- Köpta räntetak/golv samt räntekorridor

KREDITRISK

Svenska Mässan har ingen väsentlig koncentration av kreditrisker. Koncernen har fastställda riktlinjer för att säkra att försäljning av produkter och tjänster sker till kunder med lämplig kreditvärdighet.

LIKVIDITETS- OCH REFINANSIERINGSRISK

Svenska Mässan har som målsättning att ständigt hålla en likviditetsreserv som en beredskap och säkerhet för den operativa verksamheten. Hanteringen av likviditetsrisk sker med försiktighet som utgångspunkt, vilket innebär att bibehålla tillräckliga likvida medel och tillgänglig finansiering genom avtalade kreditmöjligheter.

Likviditetsreserven kan bestå av:

- Likvida medel
- Räntebärande placeringar
- Checkkredit
- Bekräftade kreditlöften i lämplig omfattning som i normalfallet inte är väsentligt utnyttjade.

Noter

Svenska Mässan ska arbeta med minst tre olika banker för att därigenom skapa en spridning i sina engagemang och minska refinansieringsrisken. Motparter i derivatkontrakt och kassatransaktioner begränsas till finansiella institutioner med hög kreditvärdighet.

INTERN KONTROLL

Svenska Mässans interna kontroll för de finansiella riskerna syftar till att i möjligaste mån undvika att förluster uppstår på grund av felaktig hantering av betalningar, valutatransaktioner eller på grund av fel i IT-systemen. Detta omfattar bl a rutinbeskrivningar, attestinstruktioner och en regelbunden intern rapportering rörande hur finansverksamheten bedrivs. Svenska Mässan har dokumenterade rutiner och processer med en klar uppdelning mellan affärsavslut och verifiering samt rapportering av finansverksamheten.

OPERATIONELLA RISKER

Svenska Mässan arbetar med en särskild modell för riskanalys där ett antal fokuserade områden identifierats. Riskanalysen genomförs och uppdateras vid behov dock minst en gång per år.

Svenska Mässans tillgångar är till största delen investerade i anläggningen. Skador på anläggningen, förorsakade av t ex brand, kan få stora negativa konsekvenser dels i form av direkta skador på egendom dels i form av avbrott som försvårar eller omöjliggör att leva upp till åtaganden mot kunderna. Detta kan i sin tur få kunder att välja andra mäss- och mötesanläggningar. För att minska denna risk sker ett kontinuerligt arbete för att förbättra skadeförebyggande åtgärder och rutiner för säkerhet. Svenska Mässan har ett fullgott försäkringskydd mot såväl avbrott som egendomsskador.

Framförallt mässverksamheten präglas av stora svängningar i verksamheten mellan olika år beroende på mässportföljen för det enskilda året. Ett kontinuerligt arbete görs för att balansera fasta och rörliga kostnader för att minska känsligheten för svängningarna.

Svenska Mässan verkar på starkt konkurrensutsatta marknader och är utsatt för förändringar i konjunkturen. Stor vikt läggs vid prognoser för att i möjligaste mån förutse efterfrågans utveckling. Införsäljnings- och bokningsrapporter tillsammans med goda kundrelationer gör att Svenska Mässan har god information om marknadens svängningar.

IT-riskerna innefattar dels risken för intrång i systemen dels risken för att hårdvara skadas genom t ex brand. Intrångsriskerna minimeras genom att information hanteras i ett eget datanät som är väl skyddat av brandväggar och strikta behörighetsrutiner. Ett IT-råd har inrättats för att fastställa policy och riktlinjer samt samordna åtgärder inom bland annat IT-säkerheten.

Noter

NOT 3. NETTOOMSÄTTNINGENS FÖRDELNING

Koncernen	2018	2017
Nettoomsättningen fördelar sig enligt följande:		
Mäss- och mötesverksamhet	390 893	330 751
Hotellverksamhet	484 660	447 640
Kongress- och eventverksamhet	275 581	248 587
Publik restaurangverksamhet	149 241	144 029
Seminarieverksamhet	137 595	85 742
Fastighetsförvaltning	26 761	24 200
Omsättning före koncernjusteringar	1 464 731	1 280 949
Koncernjusteringar	-33 605	-34 162
Koncernomsättning	1 431 126	1 246 787
Stiftelsen		
Mäss-, kongress-, och konferensverksamhet	25 931	41 998
Fastighetsförvaltning	53 538	55 804
Övrig omsättning	32 456	28 732
Summa	111 925	126 534

NOT 4. ERSÄTTNING TILL REVISORERNA

	KONCERNEN		STIFTELSEN	
	2018	2017	2018	2017
Ernst & Young AB				
Revisionsuppdraget	535	569	535	569
Skatterådgivning	260	436	260	436
Övriga tjänster	147	11	147	11
Summa	942	1 016	942	1 016

Koncernens revisionsarvode avseende 2018 debiterades Stiftelsen.

Noter

NOT 5. PERSONAL

MEDELANTAL ANSTÄLLDA	2018			2017		
	Antal kvinnor	Antal män	Summa anställda	Antal kvinnor	Antal män	Summa anställda
Stiftelsen	27	42	69	24	41	65
Dotterbolag	414	334	748	410	323	733
Koncernen totalt	441	376	817	434	364	798

LÖNER, ANDRA ERSÄTTNINGAR OCH SOCIALA KOSTNADER

	2018			2017		
	Löner och andra ersättningar	Sociala kostnader	varav pensionskostnader	Löner och andra ersättningar	Sociala kostnader	varav pensionskostnader
Stiftelsen	47 454	26 092	8 272	40 045	21 314	6 228
Dotterföretag	304 014	124 843	22 441	282 030	113 445	18 837
Koncernen	351 468	150 935	30 713	322 075	134 759	25 065

Årets förändring avseende aktiverade personalkostnader beträffande pågående arbeten i koncernen uppgår till -7 968 (3 063). Motsvarande belopp för stiftelsen uppgår till 0 (0).

Av stiftelsens och koncernens pensionskostnader avser 842 (853) VD i Svenska Mässan Stiftelse.

LÖNER OCH ANDRA ERSÄTTNINGAR FÖRDELAR SIG ENLIGT FÖLJANDE

	2018			2017		
	VD	varav rörlig del	Övriga anställda	VD	varav rörlig del	Övriga anställda
Stiftelsen	4 408	1 310	43 046	3 211	276	36 834
Dotterföretag	-	-	304 014	-	-	282 030
Koncernen	4 408	1 310	347 060	3 211	276	318 864

Styrelsearvoden har utgått med 1 621 (1 545).

Med VD i Stiftelsen finns ett avtal om avgångsvederlag uppgående till en årslön. Avtalet gäller med en ömsesidig uppsägningstid om 6 månader.

KÖNSFÖRDELNING I FÖRETAGSLEDNING

	KONCERNEN		STIFTELSEN	
	2018	2017	2018	2017
Fördelning mellan män och kvinnor i företagets styrelse:				
Kvinnor	4	4	4	4
Män	6	6	6	6
Fördelning mellan män och kvinnor i företagsledningen:				
Kvinnor	4	7	4	7
Män	4	3	4	3

Noter

NOT 6. AVSKRIVNING AV MATERIELLA OCH IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Avskrivningar enligt plan fördelar sig enligt följande:	KONCERNEN		STIFTELSEN	
	2018	2017	2018	2017
Balanserade utgifter	-805	-838	-670	-754
Varumärken	-4 106	-4 106	-3 743	-3 743
Byggnader och markanläggningar	-52 929	-47 082	-14 856	-11 884
Fastighetsinventarier	-18 213	-20 201	-7 506	-8 535
Övriga inventarier	-32 436	-28 289	-5 334	-4 701
Summa	-108 488	-100 516	-32 110	-29 617

NOT 7. ÖVRIGA RÖRELSEKOSTNADER

	KONCERNEN		STIFTELSEN	
	2018	2017	2018	2017
Förlust vid kostnadsföring av pågående nyanläggningar	-65	-12	-39	-12
Förlust vid utrangering av fastighetsinventarier	-586	-151	-586	-151
Förlust vid utrangering av övriga inventarier	-65	-425	-	-
Summa	-716	-588	-625	-163

NOT 8. RÄNTEINTÄKTER OCH LIKNANDE RESULTATPOSTER

	KONCERNEN		STIFTELSEN	
	2018	2017	2018	2017
Ränteintäkter koncernföretag	-	-	37 770	38 318
Övriga ränteintäkter	1 503	1 062	36	46
Summa	1 503	1 062	37 806	38 364

NOT 9. RÄNTEKOSTNADER OCH LIKNANDE RESULTATPOSTER

	KONCERNEN		STIFTELSEN	
	2018	2017	2018	2017
Övriga räntekostnader	-57 163	-57 032	-51 964	-51 914
Summa	-57 163	-57 032	-51 964	-51 914

Noter

NOT 10. BOKSLUTSDISPOSITIONER

	STIFTELSEN	
	2018	2017
Lämnade koncernbidrag	-64 500	-51 000
Erhållna koncernbidrag	134 873	112 810
Överavskrivningar, inventarier	2 699	2 525
Summa	73 072	64 335

NOT 11. SKATT PÅ ÅRETS RESULTAT

	KONCERNEN		STIFTELSEN	
	2018	2017	2018	2017
Aktuell skatt	-	-5	-	-
Förändring av uppskjuten skatt avseende temporära skillnader	-16 115	-13 258	-2 344	-4 837
Effekt av förändrad skattesats på uppskjuten skatt	11 869	-	4 609	-
Summa	-4 246	-13 263	2 265	-4 837
Redovisat resultat före skatt	69 115	57 124	10 028	21 578
Skatt på redovisat resultat enligt gällande skattesats (22 %)	-15 206	-12 567	-2 206	-4 747
Skatteeffekt av:				
Skatt hänförlig till tidigare år	-	-5	-	-
Övriga ej avdragsgilla kostnader	-914	-811	-171	-219
Övriga ej skattepliktiga intäkter	5	120	32	129
Effekt av förändrad skattesats på uppskjuten skatt	11 869	-	4 610	-
Redovisad skatt	-4 246	-13 263	2 265	-4 837

NOT 12. BALANSERADE UTGIFTER

	KONCERNEN		STIFTELSEN	
	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärden	11 910	10 357	11 485	9 932
Omföring från pågående arbeten	-	1 553	-	1 553
Årets aktiverade utgifter	991	-	-	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	12 901	11 910	11 485	11 485
Ingående avskrivningar	-9 017	-8 179	-8 825	-8 071
Årets avskrivningar	-805	-838	-670	-754
Utgående ackumulerade avskrivningar	-9 822	-9 017	-9 495	-8 825
Utgående restvärde enligt plan	3 078	2 892	1 991	2 661

Noter

NOT 13. VARUMÄRKEN

	KONCERNEN		STIFTELSEN	
	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärden	36 807	36 807	34 992	34 992
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	36 807	36 807	34 992	34 992
Ingående avskrivningar	-12 850	-8 744	-11 398	-7 655
Årets avskrivningar	-4 106	-4 106	-3 743	-3 743
Utgående ackumulerade avskrivningar	-16 956	-12 850	-15 141	-11 398
Utgående restvärde enligt plan	19 851	23 957	19 851	23 594

NOT 14. BYGGNADER, MARKANLÄGGNINGAR OCH MARK

	KONCERNEN		STIFTELSEN	
	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärden	2 460 803	2 372 589	834 958	792 333
Inköp	17 544	34 562	5 901	15 160
Omföring från pågående arbeten	56 167	53 652	30 839	27 465
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	2 534 514	2 460 803	871 698	834 958
Ingående avskrivningar	-426 983	-379 901	-206 872	-194 988
Årets avskrivningar	-52 929	-47 082	-14 856	-11 884
Utgående ackumulerade avskrivningar	-479 912	-426 983	-221 728	-206 872
Utgående restvärde enligt plan	2 054 602	2 033 820	649 970	628 086

Av koncernens utgående anskaffningsvärde för byggnader, markanläggningar och mark avser 45 020 (45 020) aktiverade ränteutgifter. Aktivering av ränteutgifter i koncernen under året uppgick till 0 (0).

Uppgifter om förvaltningsfastigheter

Koncernen äger fastigheterna Heden 34:16, Heden 34:21 och Heden 34:22 i Göteborgs kommun. I januari 2015 värderades fastigheterna externt och det totala marknadsvärdet uppgick till 3 700 Mkr. Redovisat värde på fastigheterna uppgår till 2 055 Mkr (2 034). Stiftelsen äger fastigheten Heden 34:16. Värderingen uppgick till 1 250 Mkr. Redovisat värde på fastigheten uppgår till 650 Mkr (628).

Noter

NOT 15. FASTIGHETSINVENTARIER

	KONCERNEN		STIFTELSEN	
	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärden	572 935	543 519	288 417	266 675
Inköp	3 564	9 871	1 602	3 342
Omföring från pågående arbeten	9 289	21 238	2 983	20 093
Övriga försäljningar och utrangeringar	-10 796	-1 693	-9 896	-1 693
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	574 992	572 935	283 106	288 417
Ingående avskrivningar	-370 476	-351 846	-220 077	-213 113
Övriga försäljningar och utrangeringar	10 211	1 571	9 311	1 571
Årets avskrivningar	-18 213	-20 201	-7 506	-8 535
Utgående ackumulerade avskrivningar	-378 478	-370 476	-218 272	-220 077
Utgående restvärde enligt plan	196 514	202 459	64 834	68 340

NOT 16. ÖVRIGA INVENTARIER

	KONCERNEN		STIFTELSEN	
	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärden	362 314	340 592	31 460	32 356
Inköp	31 199	42 612	5 641	4 254
Omföring från pågående arbeten	3 583	276	569	-
Övriga försäljningar och utrangeringar	-14 439	-21 166	-5 802	-5 150
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	382 657	362 314	31 868	31 460
Ingående avskrivningar	-248 809	-241 232	-21 680	-22 100
Övriga försäljningar och utrangeringar	14 373	20 712	5 802	5 121
Årets avskrivningar	-32 436	-28 289	-5 334	-4 701
Utgående ackumulerade avskrivningar	-266 872	-248 809	-21 212	-21 680
Utgående restvärde enligt plan	115 785	113 505	10 656	9 780

Noter

NOT 17. PÅGÅENDE NYANLÄGGNINGAR

	KONCERNEN		STIFTELSEN	
	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärden	31 924	7 309	22 028	5 532
Om och nybyggnad	59 871	101 346	31 782	65 619
Omföring till byggnad	-56 167	-53 652	-30 839	-27 465
Omföring till fastighetsinventarier	-9 289	-21 238	-2 983	-20 093
Omföring till inventarier	-3 583	-276	-569	-
Omföring till balanserade utgifter	-	-1 553	-	-1 553
Kostnadsföring	-65	-12	-39	-12
Utgående nedlagda kostnader	22 691	31 924	19 380	22 028

NOT 18. ANDELAR I KONCERNFÖRETAG

Koncernföretag	Organisationsnummer	Säte
Mässans Gata AB	556570-3518	Göteborg
Svenska Mässan Hotellfastigheter AB	556174-1116	Göteborg
Sweden MEETX AB	556265-4011	Göteborg
Svenska Mässan Gothia Towers AB	559080-8290	Göteborg

Stiftelsens dotterföretag	Antal	Innehav %	Bokfört värde
Mässans Gata AB	1 000	100	18 078
Svenska Mässan Hotellfastigheter AB	1 000	100	39 993
Sweden MEETX AB	1 000	100	110
Svenska Mässan Gothia Towers AB	500	100	50
Summa			58 231

Noter

NOT 19. ANDRA LÅNGFRISTIGA VÄRDEPAPPERSINNEHAV

	KONCERNEN		STIFTELSEN	
	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Svensk Turism AB (1 000 aktier, 1 % innehav)	100	100	100	100
Kapitalförsäkring	8 131	8 639	6 235	6 442
Summa	8 231	8 739	6 335	6 542

Värdet på koncernens kapitalförsäkringar inklusive tillägg för 24,26% löneskatt redovisas också som en skuld under övriga avsättningar. Koncernens avsättning avseende kapitalförsäkringar per 2018-12-31 uppgår till 10 104 (10 735). Motsvarande belopp för stiftelsen uppgår till 7 748 (8 004).

NOT 20. FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

	KONCERNEN		STIFTELSEN	
	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Förutbetalda råvarukostnader	5 473	4 239	-	-
Upplupna projektintäkter	3 304	141	-	-
Förutbetalda licensavgifter	2 741	2 136	2 224	1 931
Förutbetalda hyresavgifter	1 385	1 373	52	51
Förutbetalda serviceavgifter	1 529	1 403	500	855
Förutbetalda försäkringspremier	411	256	282	67
Upplupna fastighetsintäkter	376	286	258	208
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	3 968	282	772	282
Summa	19 187	10 116	4 088	3 394

NOT 21. OBESKATTADE RESERVER

	STIFTELSEN	
	2018-12-31	2017-12-31
Akkumulerade överavskrivningar, inventarier	65 841	68 540
Summa	65 841	68 540

Noter

NOT 22. AVSÄTTNING FÖR PENSIONER, PRI

	KONCERNEN		STIFTELSEN	
	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Belopp vid årets ingång	82 400	81 782	82 400	81 782
Årets avsättningar	5 900	4 109	5 900	4 109
Under året ianspråktaga belopp	-3 578	-3 491	-3 578	-3 491
Belopp vid periodens utgång	84 722	82 400	84 722	82 400

NOT 23. AVSÄTTNING UPPSKJUTEN SKATT

	KONCERNEN		STIFTELSEN	
	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Uppskjuten skatt avser:				
Temporär skillnad mellan skattemässigt och bokfört värde på byggnader	134 287	131 765	70 811	71 818
Obeskattade reserver	44 831	44 401	-	-
Outnyttjade underskottsavdrag	-4 968	-5 977	-3 351	-1 927
Övrigt	-2 079	-2 364	-1 597	-1 762
Summa	172 071	167 825	65 863	68 129

NOT 24. SKULDER TILL KREDITINSTITUT

	KONCERNEN		STIFTELSEN	
	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Skulder med förfallotidpunkt 1-5 år	1 415 000	1 415 000	710 000	710 000
Skulder med förfallotidpunkt överstigande 5 år	-	-	-	-
Summa	1 415 000	1 415 000	710 000	710 000

Beviljad checkräkningskredit i stiftelsen uppgår i koncernen till 100 Mkr (100 Mkr). Checkräkningskrediten utnyttjades ej per balansdagen.

NOT 25. PÅGÅENDE PROJEKT

	KONCERNEN		STIFTELSEN	
	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Förskottsfakturering	55 017	155 939	-	-
Nedlagda kostnader	-32 711	-58 213	-	-
Summa	22 306	97 726	-	-

Noter

NOT 26. ÖVRIGA KORTFRISTIGA SKULDER

	KONCERNEN		STIFTELSEN	
	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Personalskatt, sociala avgifter	18 247	17 112	2 426	2 283
Mervärdeskatt	5 870	7 022	1 572	4 277
Övriga skulder	5 625	3 937	111	65
Summa	29 742	28 071	4 109	6 625

NOT 27. UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

	KONCERNEN		STIFTELSEN	
	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Upplupen semesterlöneskuld	40 403	36 741	5 022	4 691
Övriga upplupna personalrelaterade kostnader	35 092	24 614	9 043	4 499
Upplupna fastighetskostnader	7 327	6 678	-	-
Förutbetalda hyresintäkter	7 067	6 116	2 401	2 313
Upplupna räntekostnader	6 795	6 721	6 426	6 362
Upplupna projektkostnader	3 534	4 210	-	-
Upplupna provisioner, logi	2 203	1 407	-	-
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	9 197	8 235	1 745	3 116
Summa	111 618	94 722	24 637	20 981

NOT 28. STÄLLDA SÄKERHETER OCH EVENTUALFÖRPLIKTELSE

	KONCERNEN		STIFTELSEN	
	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Ställda Säkerheter				
För pensionsförpliktelser:				
Fastighetsinteckningar	25 000	25 000	25 000	25 000
Företagsinteckningar	24 500	24 500	24 500	24 500
Kapitalförsäkringar	8 131	8 639	6 235	6 442
För egna skulder till kreditinstitut:				
Fastighetsinteckningar	1 190 000	1 190 000	485 000	485 000
Summa	1 247 631	1 248 139	540 735	540 942
Eventualförpliktelser				
Ansvarighet till FPG/PRI	1 694	1 648	1 694	1 648
Borgen dotterbolag:				
Mässans Gata AB	-	-	100 000	100 000
Svenska Mässan Hotellfastigheter AB	-	-	605 000	605 000
Summa	1 694	1 648	706 694	706 648

Noter

NOT 29. INKÖP OCH FÖRSÄLJNING MELLAN KONCERNFÖRETAG

Stiftelsens inköp från koncernföretag uppgår till 15,6 % (32,4 %) av rörelsens kostnader utöver fastighetsskatt. Stiftelsens försäljning till koncernföretag uppgår till 90,9 % (92,4 %) av total försäljning.

NOT 30. FINANSIELLA INSTRUMENT

Svenska Mässan Stiftelse har som målsättning med den finansiella hanteringen att skapa framförhållning vad gäller förändring av räntekostnader och därigenom undvika kraftigt ökade sådana. Svenska Mässan Stiftelsens ränteswappar hade per 2018-12-31 ett beräknat negativt marknadsvärde på -139,8 Mkr (-165,7). Volymen på derivaten ryms väl inom befintlig kreditvolym och innebär därför ingen ökad risk. Stiftelsens resultat belastas löpande med den avtalade fasta räntan vilket även motsvarar kassaflödeseffekten i avtalen. För att minimera koncernens valutarisk säkras för närvarande in- och utflöden i samband med större enskilda investeringar och affärer.

Svenska Mässan Stiftelse hade per 2018-12-31 valutaterminskontrakt uppgående till totalt 625 Teur (650) med ett beräknat marknadsvärde på 0,0 Mkr (0).

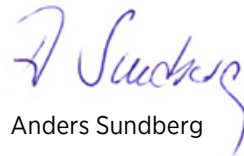
NOT 31. OPERATIONELLA LEASINGAVTAL

	KONCERNEN		STIFTELSEN	
	2018	2017	2018	2017
Kostnadsförda leasingavgifter avseende operationella leasingavtal	6 574	6 308	662	646
Framtida minimileaseavgifter avseende ej uppsägningsbara operationella leasingavtal:				
Ska betalas inom 1 år	5 115	6 587	575	604
Ska betalas inom 1-5 år	814	1 785	251	627
Ska betalas senare än 5 år	-	-	-	-
Summa	5 929	8 372	826	1 231
Intäktsförda leasingintäkter avseende operationella leasingavtal	26 761	24 200	56 538	55 804
Framtida minimileaseintäkter avseende ej uppsägningsbara operationella leasingavtal:				
Ska erhållas inom 1 år	20 626	19 801	54 433	54 396
Ska erhållas inom 1-5 år	67 393	66 376	16 597	18 027
Ska erhållas senare än 5 år	36 041	47 202	-	-
Summa	124 060	133 379	71 030	72 423

GÖTEBORG 2019-02-28

Roger Holtback
Ordförande

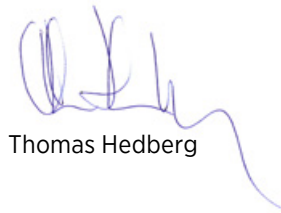
Anders Sundberg

Olof Persson

Jan-Olof Jacke

Thomas Hedberg

Charlotte Ljunggren

Grith Fjeldmose

Johan Trouvé

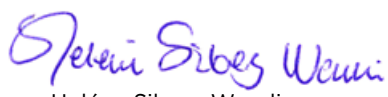

Christel Armstrong Darvik

Carin Kindbom
Verkställande direktör

VÅR REVISIONSBERÄTTELSE HAR LÄMNATS 2019-02-28

Heléne Siberg Wendin
Auktoriserad revisor

Andreas Mast
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till styrelsen i Svenska Mässan Stiftelse, org.nr 857201-2444

RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN OCH KONCERNREDOVISNINGEN

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Svenska Mässan Stiftelse för år 2018. Stiftelsens årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 30-55 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen och koncernredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderstiftelsens och koncernens finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till moderstiftelsen och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera stiftelsen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 4-29. Det är styrelsen och verk-

ställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisorssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av stiftelsens interna kontroll som har betydelse för vår revision för

att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en stiftelse inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- Inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen och verkställande direktören om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av Svenska Mässan Stiftelse för år 2018.

Vi har inte funnit att någon styrelseledamot eller verkställande direktören företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot stiftelsen.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till stiftelsen och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt stiftelselagen och stiftelseförordnandet.

Revisorns ansvar

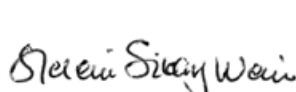
Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot stiftelsen.
- på något annat sätt handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot stiftelsen.

Som en del av en revision enligt god revisionsssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftelsens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande.

Göteborg den 28 februari 2019

Heléne Siberg Wendin
Auktoriserad revisor

Andreas Mast
Auktoriserad revisor

2018

YEAR IN BRIEF

CASH FLOW (SEKM)

180

EBITDA MARGIN (%)

16.3

OPERATING PROFIT (SEKM)

125

EQUITY RATIO (%)

26.7

SALES (SEKM)

1,431

PROFIT AFTER
FINANCIAL ITEMS (SEKM)

69

TOTAL NUMBER
OF CONFERENCE
DELEGATE DAYS

294,780

AVERAGE NUMBER OF
EMPLOYEES

817

NUMBER OF HOTEL NIGHTS SOLD

309,541

TOTAL NUMBER OF VISITS

2,013,354

TOURISM INDUSTRY
REVENUE (SEKM)

3,200

Europe's largest maintenance trade fair and conference, Underhåll, was held in March. Since 2010 the fair has practically doubled, bringing together more than 300 companies and 12,000 visitors from a number of different industries in 2018.

FAIR AND CONFERENCE REVIEW

NUMBER OF EXHIBITING COMPANIES

6,572

NUMBER OF FAIR AND CONFERENCE VISITS

564,780

NUMBER OF M² (NET)

201,513

RECORD YEAR 2018 PAVES THE WAY FOR AN EXCITING FUTURE

Interview with the Chairman of the Board and the President and CEO

2018 was in many ways a record year for the Swedish Exhibition & Congress Centre and Gothia Towers. As Chairman of the Board Roger Holtback and President and CEO Carin Kindbom look back, it's at a year of strong financial results, more than two million visitors, increased tourism industry revenue and a large number of awards.

How would you sum up 2018?

CARIN: "We couldn't have wished for a better year to turn 100. We succeeded in achieving an all-time high, with sales of over SEK 1.4 billion, and delivered a strong EBDA of SEK 233 million. With more than two million visitors, it was also a record year for our flows. During the year we organised 25 fairs and hosted countless large and smaller meetings that characterised our whole facility. Many of these fairs have grown in visitor numbers. One of these is Gothenburg Beer & Whisky Fair, which was a total sell-out. The Wood Products & Technology trade fair, which was opened by H.M. the King of Sweden, was also hugely successful. A third fair worth mentioning is Scanpack. With 463 exhibitors from more than 30 countries, it's our most international fair in terms of visitors. We were also pleased to welcome the world's largest stroke conference, ESOC, with 4,500 visitors from 90 countries to our venue. These are just a couple of examples of how very successful our international strategy has been. The hotel business has also done really well and we see a continued positive trend."

ROGER: "We're really stronger than ever. The increase in tourism industry revenue to SEK 3.2 billion is proof that we've succeeded in our mission. The purpose of our business is to deliver on the goal of promoting trade and industry and to benefit people living across the whole region. In 2018 the Swedish Exhibition & Congress Centre celebrated 100 years. As we closed the books on the first century, we could state that the past 25 years have been a fantastic development phase for us. It's largely the result of the SEK 1.2 billion investment, which has given us our three hotel towers and our five-star Upper House hotel, as well as many other important facilities and opportunities. Our ambitions have not only been achieved but also exceeded. It's also hugely important that our brand and the Swedish Exhibition & Congress Centre have achieved warm relations with the people of Gothenburg. We can see that we enrich the lives of Gothenburgers."

Carin Kindbom, President and CEO of the Swedish Exhibition & Congress Centre, and Roger Holtback, Chairman of the Board of the Swedish Exhibition & Congress Centre Foundation.

What are the main reasons for these successes?

CARIN: “The concept of having everything under one roof is an important part of what makes us successful and strengthens our international competitiveness. We’ve created an organisation which together works to give our visitors an enhanced total experience, a customised experience that we can shape according to requirements and expectations. A clear example is the Gothenburg Horse Show at Scandinavium. The equestrians eat and stay at Gothia Towers, our garage is transformed into a stable and the EuroHorse show takes place simultaneously in our large exhibition hall. We’ve really organised ourselves to deliver on all levels.”

ROGER: “Our model, a foundation that owns and operates the Swedish Exhibition & Congress Centre and Gothia Towers, makes us unique and is a key to our success. Other venues around the world are generally subsidised by the local authority or region. We operate our business without any subsidies. As we don’t distribute any profits, we can instead reinvest in our business activities for the long term. We’ve now also revitalised the Foundation’s board of trustees through change, renewal and rejuvenation. They are all important ambassadors for the Foundation and should have their tentacles out towards the community at large so that we can continue contributing.”

What clear trends do you currently see in the industry?

CARIN: “There are several megatrends, such as increasing travel, continuing globalisation and increased digitisation. An interesting paradox to digitisation in particular is that we’re seeing a growing need for face-to-face meetings. Interest in the physical venue is actually greater than ever. It’s also important to our visitors that we live up to their sustainability requirements. But working with these issues is so self-evident today that it can no longer be called a trend. Our sustainability efforts permeate the whole business and are a platform on which we stand very securely and with high requirements.”

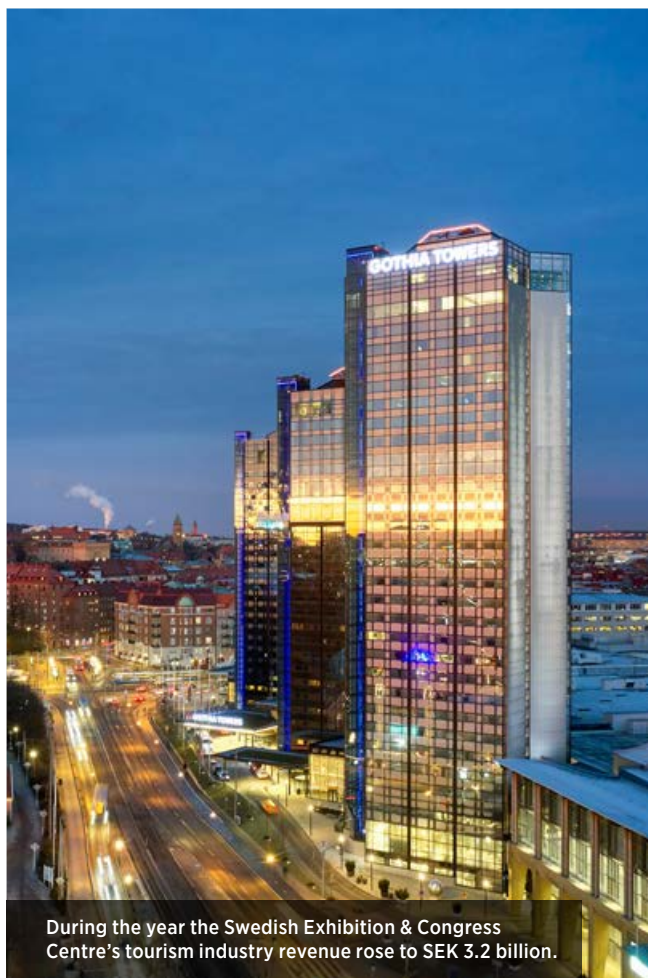
ROGER: “Modern people quite simply want to get more out of what they do. Our target groups value and are therefore attracted by the unique experiences that we help create. Our venue daily hosts meetings between people from different parts of the world with widely differing backgrounds. These range from business travellers to Gothia Cup participants who move around our facility. Our task is to meet the requirements of all of them – regardless of who they are.”

In August H.M. the King of Sweden visited Wood Products & Technology, Scandinavia’s leading fair for the wood industry, at the Swedish Exhibition & Congress Centre.

In 2018 Upper House Spa was voted Sweden’s best spa.

During the year the Swedish Exhibition & Congress Centre’s tourism industry revenue rose to SEK 3.2 billion.

How do you view the many awards and positive opinions received by the Swedish Exhibition & Congress Centre during the year?

CARIN: “It’s great that so many value what we’re doing and we’re hugely proud of all the awards: the Upper House Spa was voted Sweden’s best spa, and the Swedish Exhibition & Congress Centre and Gothia Towers were voted West Sweden’s most attractive employer and Västra Götaland’s healthiest business. Our employees are our most important resource. Committed and healthy employees deliver an even better customer experience. We also get a positive response from our visitors. For example, Upper House is ranked Sweden’s best hotel on TripAdvisor. This is gratifying and motivates us to continue working hard on our development.”

ROGER: “We also need to be aware and respectful of the fact that our visitors not only come here for our sake. We’re an experience destination in our own right but also a key part of Gothenburg as a destination. This is the geographic heart of Scandinavia between Oslo, Copenhagen and Stockholm. Everything from our beautiful archipelago to our equal opportunities programme and our social skills distinguish us. Gothenburg has several times been ranked as the world’s most attractive and sociable city. We are indeed the heart of Scandinavia on all these dimensions.”

You will be creating yet another landmark in Gothenburg with the +One project. Tell me all about it.

CARIN: “The project was named +One as a reference to the construction of another exciting tower, which will be a gateway to a buzzing global venue. This expansion involves a new high-rise and remodelling of the main entrance. Our fourth tower is set to accommodate restaurants, meeting spaces, offices and around 400 hotel rooms.”

ROGER: “On estimated completion of +One in 2025, we expect it to be higher and look different from the other three towers. It’s intended to be a distinct landmark and a new hub in the Gothenburg of the future. A design competition is currently in progress. After almost 60 expressions of interest were received, four architectural firms are shortlisted to present their proposals for the design of the tower later this spring. We provided the architectural firms with not only the requirements in the form of technical data but also the soft values, the impression the fourth tower should create. It should radiate uniqueness but should also be consistent with our DNA. This will both strengthen the Swedish Exhibition & Congress Centre’s attraction and contribute new values to the city.”

How do you view 2019 and the future?

CARIN: “As I said before, we’ve seen amazing development in recent years. There is also an underlying cycle which is part of our business. We’re leaving 2018 – a peak year in which we’ve even been forced to turn down enquiries. We know too that every sixth year is a trough year linked to our fair portfolio and that’s where we are in 2019. We’re now launching our new three-year business plan, which includes planning the new redevelopment and expansion. Increased exhibition and meeting spaces are crucial to our ability to continue developing and creating the conditions for growth.”

ROGER: “We’ll have huge potential for creating spaces and values when we build high in the future. We’re facing major capital expenditure, which demands a large degree of humility as well as determination. But we have to dare to think boldly and in a visionary way to create a platform for the future, and to achieve our vision and our commitment to be Europe’s most attractive venue. We’re now beginning a new century.”

FIVE-YEAR SUMMARY

	2018	2017	2016	2015	2014
SUMMARY INCOME STATEMENTS (SEKM)					
Operating income	1,431	1,247	1,255	1,182	925
Operating expenses	-1,306	-1,134	-1,126	-1,024	-851
Operating profit	125	113	129	158	74
Net financial items	-56	-56	-53	-55	-37
Profit after financial items	69	57	76	103	37
Tax	-4	-13	-17	-25	-9
Net profit for the year	65	44	59	78	28
SUMMARY BALANCE SHEETS (SEKM)					
Intangible assets	23	27	30	34	40
Property, plant and equipment	2,390	2,381	2,291	2,303	2,336
Financial assets	8	9	9	9	9
Inventories and current receivables	142	161	145	138	122
Cash and cash equivalents	83	54	62	31	16
Total assets	2,646	2,632	2,537	2,515	2,523
Equity	706	641	598	539	461
Provisions	267	261	247	233	217
Non-current liabilities to credit institutions	1,415	1,415	1,415	1,504	1,629
Current liabilities	258	315	277	239	216
Total equity, provisions and liabilities	2,646	2,632	2,537	2,515	2,523
TRADE FAIRS AND EVENTS					
Number of own events	25	18	23	22	22
Number of other events	27	30	29	34	25
Number of exhibitors	6,572	6,849	5,906	8,140	6,276
Number of visitors	564,780	675,041	603,146	631,776	608,714
Conference person days	294,780	317,576	412,592	310,936	311,086
Area sold, sq.m	201,513	136,351	173,296	166,635	157,641
HOTEL BUSINESS					
Room nights sold, Gothia Towers	309,541	288,838	279,958	264,890	193,158
Occupancy rate, %	72.7	67.9	65.5	61.9	69.7

KEY FINANCIAL RATIOS

	2018	2017	2016	2015	2014
MARGINS					
EBITDA margin, %	16.3	17.1	18.4	22.2	16.1
EBT margin, %	4.8	4.6	6.0	8.7	4.0
Interest coverage ratio, times	2.2	2.0	2.3	2.9	2.0
RETURN ON CAPITAL					
Return on operating capital, %	6.0	5.5	6.3	7.4	3.7
Return on capital employed, %	5.8	5.4	6.3	7.4	3.7
Return on total capital, %	4.8	4.4	5.2	6.3	3.2
CAPITAL STRUCTURE					
Equity, SEKm	706	641	598	539	461
Equity as a percentage of operating capital, %	33.7	31.3	29.1	25.5	23.2
Equity ratio, %	26.7	24.4	23.6	21.4	18.3
CASH FLOW					
Cash flow from operating activities before changes in operating capital, SEKm	180	156	168	209	115
PERSONNEL					
Average number of employees	817	798	777	726	631
Tourism industry revenue (SEKm)	3,200	3,066	3,022	2,859	2,228

DEFINITIONS OF KEY RATIOS

EBITDA margin: Earnings before interest, tax, depreciation and amortization as a percentage of net sales.

EBT margin: Earnings before tax as a percentage of net sales.

Interest coverage ratio: Profit after net financial items plus financial expenses divided by financial expenses.

Return on operating capital: Operating profit as a percentage of average operating capital.

Return on capital employed: Operating profit plus financial income as a percentage of average capital employed.

Return on total capital: Operating profit plus financial income as a percentage of average total assets.

Equity ratio: Equity divided by total assets as at the reporting date.

Operating capital: Total assets less cash and cash equivalents, financial assets and non-interest-bearing liabilities.

Capital employed: Total assets less non-interest-bearing liabilities (including deferred tax liabilities).

Tourism industry revenue: Based on annual figures from Statistics Sweden and the Swedish Agency for Economic and Regional Growth, which are processed by Göteborg & Co.

SUSTAINABILITY

MAKING ROOM FOR A BETTER WORLD

Travel, accommodation, shipments, fairs and restaurants leave an environmental footprint that cannot be ignored. We want to take our responsibility and help drive sustainable development forward.

It is important to us that our visitors feel confident that we offer first-rate experiences, while taking responsibility for our footprint. We think that a good venue should not only be ready for the future – it should lead us there. It is quite simply time for a better world.

Since 1997 we have integrated sustainability across the whole business, both to take our share of the global responsibility to present and future generations, and to create value and be attractive to our customers. In our business plan for 2019–2021 we have prioritised three overall goals, which are included in several of the UN's total of 17 global Sustainable Development Goals in Agenda 30. We consider these three particularly important and relevant to our operations:

- We should reduce our total energy usage by 10%.
- We should replace disposable fossil-based plastic materials with sustainable alternatives.
- Our employees should consider that we are a sustainable workplace.

FROM CLEANING AND SHIPMENTS TO FOOD AND BEVERAGE

In addition to prioritising three overall goals, we have broad business activities and have identified a number of focus areas in which we have an impact on people and the environment – from cleaning and shipments to food and beverage. Sustainability efforts are driven by committed employees across the whole business.

KEY EVENTS DURING THE YEAR:

- We were recertified to ISO 20121, which is an internationally highly ranked event sustainability standard.
- Collaboration was launched with Chalmers University of Technology on a research project to reduce microplastics in the sea.
- For the third consecutive year, Gothenburg ranked first in the Global Destination Sustainability Index. We collaborate with the city on sustainability issues and this ranking provides validation, strengthening us on the global market.
- We increased consolidated shipments and can offer consolidation for all our projects as from 2018.
- We were voted Västra Götaland's most attractive business by the sector and employer organisation Visita.
- We were voted Västra Götaland's healthiest business by the health company Feelgood.
- Plastic in straws was replaced during the year by a biodegradable material which is better for the environment.
- 250 kg obsolete computers were converted into SEK 27,000 through the foundation IT4Kids with which we already collaborate. The sum was donated to 'Solrosen', a project focusing on children with difficult everyday lives and run by Gothenburg Rescue Mission.
- All milk served at our venue is now organic.

Read more about the focus areas in our Sustainability Report on pages 68-71.

ISO 20121

ISO 20121 is the international event sustainability standard to which we are certified. This standard was developed to create sustainable events and was first used at the 2012 Olympic Games in London.

100%

100 PER CENT of the coffee served at our meeting place is ecological and Fairtrade.

Accessibility

DURING THE YEAR we updated information on the facility's accessibility at www.t-d.se to make it easier for everyone to visit our meeting place.

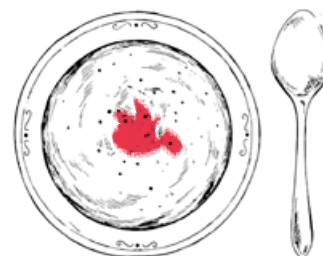

TillgänglighetsDatabasen

70,000

EUR 70,000 was donated to Gothenburg Rescue Mission during the Christmas gift campaign. This sum was spent on children's counselling, soft toys for unaccompanied child refugees and porridge breakfasts at the Rescue Mission's café for the homeless.

6,222

6,222 portions of food were donated to Gothenburg Rescue Mission.

SUSTAINABILITY REPORT

The Swedish Exhibition & Congress Centre group has been working with sustainable development for more than 20 years and sees it as a key factor in generating profitable growth and being an attractive venue. As the group grows, so does its potential impact on society in the form of travel, accommodation, shipments, fairs and restaurants.

The group takes responsibility for this impact through active sustainability efforts characterised by collaboration, commitment and a will to continue driving sustainable development forward. This work is carried out by committed employees across the whole group.

The group's business model aims to create business-generating meetings and memorable experiences as well as profitable growth. The model is based on a total offering where visitors take part in a variety of experiences under one roof.

In the business plan for 2019–2021 the group has prioritised three overall sustainability goals. Each goal is linked to a number of the UN's global Sustainable Development Goals in Agenda 30. To ensure that we achieve our goals we plan and monitor through annual activities linked to the areas concerned in the business.

SUSTAINABILITY TARGETS FOR 2019-2021	STRATEGY
We should reduce our total energy usage by 10 per cent.	Minimise energy usage to reduce environmental impact and increase profitability.
We should replace disposable fossil-based plastic materials with sustainable alternatives.	Replace disposable fossil-based plastic materials with sustainable materials through innovative solutions.
Our employees should consider that we are a sustainable workplace.	Strengthen employee wellbeing by focusing on the work environment, health and equal treatment. Create a workplace where employees feel good, achieve and develop through preventive and health-promoting activities.

In its sustainability efforts the Swedish Exhibition & Congress Centre group also focuses on a number of areas. All have been chosen based on the result of a number of sustainability investigations conducted by the group. The aim of these investigations was to identify where the business's impact is largest from a sustainability perspective. Every year an annual risk assessment is carried out of the focus areas energy and climate, food and beverage, accessibility, waste, shipments, chemicals, social commitment and work environment.

A sustainability team is responsible for driving the group's sustainability issues. This team comprises those responsible for each focus area and representatives for a number of vital operational functions. The team members have a delegated responsibility in sustainability issues affecting their area of responsibility and ensure the monitoring and results of targets set.

The team also includes the group's communications director, who is management's representative in sustainability issues and drives sustainability at management level.

Since 2015 the group's sustainability efforts have been monitored in accordance with a management system based on ISO 20121 in which the group is third party certified. Certification includes an annual risk management process in which each focus area is assessed in accordance with a model developed.

SUMMARY

The Swedish Exhibition & Congress Centre group has broad operations comprising several different areas of activity, from hotel, food and beverage, conferences and events to fairs and meetings. Sustainability efforts focus on a number of areas, which are monitored annually on the basis of defined procedures and our three long-term goals included in the business plan for 2019–2021. Sustainability efforts showed positive development in 2018 and one example of this is that the group was recertified to ISO 20121, which is an international standard for sustainable events. ■

Environment & CSR

ENERGY AND CLIMATE

The group wants to offer a climate-smart venue and the whole facility's electricity requirements have been met by wind power since 2011. Lighting, ventilation, heating, cooling, knowledge and behaviours are factors affecting the group's energy consumption and continuous efforts are made to optimise the group's properties with regard to these factors. The long-term target up to 2018 was that the total energy consumption for electricity, heating, cooling and gas should be fossil free and that the group's total energy usage should be 170 kWh per square metre. The supporting document is the group's sustainability policy, which is monitored through annual targets.

KEY RATIOS	2018	2017
Energy consumption per m ²	198 kWh	182 kWh
Carbon dioxide emissions per m ² linked to the group's energy consumption ⁽¹⁾		
- Market based	6.3 kg	4.9 kg
- Location based	6.8 kg	-

⁽¹⁾ The climate accounts have been prepared in accordance with Greenhouse Gas Protocol (a global standard for measuring, managing and reporting greenhouse gas emissions). We apply dual reporting and report both the market-based and the location-based results as from 2018.

FOOD AND BEVERAGE

Organic, locally produced and Fairtrade are buzzwords that the group strives to satisfy in the restaurant offering. The restaurants' wine and beer lists include a number of organic options and are under constant development. A reduction in food waste is the group's long-term target for this focus area. The supporting document is the group's sustainability policy, which is monitored through annual targets.

KEY RATIOS	2018	2017
Organic staples as a percentage of our total food range	17.9 %	17.4 %

CHEMICALS

The group's ambition is that all products used in the daily operation should be ecolabelled with the EU Ecolabel, the Nordic Ecolabel or Good Environmental Choice. This applies to everything from dishwasher detergents, window-cleaning products, floor and toilet cleaners to paints and glues. Continuous efforts are made to restrict the need for chemicals through innovative solutions and changes in working practices. The long-term target, which is based on an action plan, is to eliminate dangerous substances listed in the Swedish Chemicals Agency's PRIO database. The supporting document is the group's sustainability policy, which is monitored through annual targets.

KEY RATIOS	2018	2017
Percentage by volume of ecolabelled chemical usage	78.9 %	74.4 %

WASTE

The group works continuously to reduce the total amount of waste and make it easy for visitors, guests and customers to manage their waste. Over 94 per cent of total waste is recycled. The target is that 99 per cent of the group's waste should be recycled for materials or energy recovery or alternatively reused. The venue has containers for sorting paper, combustible waste, glass and cans. Some of the total amount of waste is composted and digested for conversion into biogas, which is then used to fuel the cookers in the restaurant kitchens. Broken and obsolete IT equipment is donated to the foundation IT4Kids.

The supporting document is the group's sustainability policy, which is monitored through annual targets.

KEY RATIOS	2018	2017
Recycling rate	94 %	93.6 %

SHIPMENTS

The group's intention is to reduce carbon dioxide emissions and traffic pressure in central Gothenburg. The group therefore optimises its logistics through consolidation and compression of goods volumes to and from the facility. The number of shipments during a financial year varies depending on the number of fairs and events organised at the venue. The long-term target has been met in that all shipments under the group's own management have been carbon offset. During the year the number of shipments to the venue was reduced by 984 through consolidation. The supporting document is the group's sustainability policy, which is monitored through annual targets.

SOCIAL COMMITMENT

The group chooses to support organisations and projects working locally for good causes. Its partners are mainly Gothenburg Rescue Mission and Friends of El Sistema in Gothenburg. The Rescue Mission helps people on the margins of society, while El Sistema uses music to create a positive social change in children's lives. Both collaborations go back several years and the group's long-term target is to contribute through active social commitment to a sustainable city with results that attract positive attention.

ACCESSIBILITY

The group is implementing and planning both short- and long-term adaptations to its premises. The target is that everyone, whatever their accessibility requirements, should be able to visit the venue. The result of this work is kept updated in the Accessibility Database, which offers information to the public on accessibility at Swedish venues. The long-term target is that the facility should be an industry example in accessibility. The supporting document is the group's sustainability policy, which is monitored through annual targets.

Social conditions and employees

CORPORATE CULTURE

The Swedish Exhibition & Congress Centre group's development and success rest on committed and bold employees, who cooperate to exceed visitor expectations and to create a place for unique experiences and world-class meetings. The corporate culture is business driven with a focus on the customer experience and is characterised by our core values of engagement, cooperation and boldness. The group aims for diversity among its employees and actively works to promote an inclusive culture. All permanent employees receive regular online training on the group's sustainability efforts. The long-term target is a commitment index of 83. The supporting document is the group's employee survey.

KEY RATIOS*	2018	2017
Commitment index (Index EI)	81	79

EMPLOYEES

The group works actively to offer a dynamic, inspiring, developing and sustainable workplace. The breadth of development opportunities means that many employees can build an entire career within the group. Employees are given considerable individual responsibility for their assignments, areas of responsibility, personal targets and development. Every year individual performance reviews are conducted in which development areas are identified. The group's core values form the basis of employeeship. The long-term target for the group's team effectiveness is an index of 75. See Note 5 for further information on the number of employees. The supporting documents are the group's employee policy and employee survey.

KEY RATIOS*	2018	2017
Team efficiency (Index TEI)	74	73

LEADERSHIP

The group considers that good leadership is a success factor in creating a competitive and sustainable workplace. The leadership philosophy is motivating, engaging, developing and producing results through others and leadership is imbued with the group's core values. Management competence development in leadership, work environment and labour law is continuously implemented. An employee survey is conducted annually in which all managers receive feedback on their leadership. The long-term target is a leadership index of 80. The supporting documents are the group's leadership policy and employee survey.

KEY RATIOS*	2018	2017
Leadership index (Index LSI)	79	77

WORK ENVIRONMENT

A good, safe and sustainable workplace is the group's overall objective. The group works systematically with work environment issues, including reporting and following up on incidents and accidents, and regularly conducting health and safety inspections, risk assessments and employee surveys. The group has a work environment committee that meets regularly and employees, managers and health and safety representatives cooperate to create and maintain a good work environment. The group also operates a health project that aims to give employees opportunities to promote their own health and make healthy choices. The long-term target is a psychosocial work environment index of 75. The supporting documents are the group's work environment policy and action plan, and an alcohol and drugs policy.

KEY RATIOS*	2018	2017
Psychosocial work environment (Index PAI)	74	72
Sickness absence in the group	5.7 %	5.4 %

EQUAL TREATMENT

All employees in the group have the same value. Employees should be treated with respect and dignity irrespective of gender, transgender identity or expression, ethnic affiliation, religion or other belief, disability, sexual orientation or age. Everyone should have equal opportunities to succeed and perform their best. The group has drawn up an equal treatment policy and an equal rights and opportunities plan, which contains targets for the group's equal treatment efforts. The long-term target is an equal treatment index of at least 90. The supporting documents are the group's equal treatment policy and equal rights and opportunities plan.

KEY RATIOS*	2018	2017
Equal treatment index	89	87

* The index is a result of selected questions in the group's employee survey, which is conducted jointly with Netsurvey. The result is compared with over 500,000 responses from over 200 Nordic and international organisations. The highest value on all indexes is 100. The equal treatment index is only measured for the Swedish Exhibition & Congress Centre group and is an exception.

Respect for human rights

The group's code of conduct lists basic sustainability requirements and ethical guidelines for suppliers with sales of more than SEK 3.5 m. The code of conduct also covers human rights and is part of every negotiation. Suppliers are responsible for ensuring that their subcontractors comply with the group's code of conduct. Monitoring takes place continuously in connection with contract renewal and at quarterly monitoring meetings with suppliers. The supporting document is the group's supplier code of conduct.

Counteracting corruption

The Swedish Exhibition & Congress Centre group had no reported cases of corruption during the year or the previous year. Corruption issues are handled in the risk management process, which is governed by the risk management policy. The code of conduct states clearly how the group's employees should behave towards customers, potential customer, suppliers and consultants regarding any gifts, entertainment and the like. The supporting documents are the group's supplier code of conduct, employee code of conduct and risk management policy.

Auditor's report on the statutory sustainability report

To the board of directors of the Swedish Exhibition & Congress Centre Foundation, corporate identity number 857201-2444.

Engagement and responsibility

It is the board of directors that is responsible for the sustainability report for the year 2018 on pages 26–29 and that it has been prepared in accordance with the Annual Accounts Act.

The scope of the audit

Our examination has been conducted in accordance with FAR's auditing standard RevR 12 *The auditor's opinion regarding the statutory sustainability report*.

This means that our examination of the sustainability report is substantially different and less in scope than an audit conducted in accordance with International Standards on Auditing and generally accepted auditing standards in Sweden. We believe that the examination has provided us with sufficient basis for our opinion.

Opinion

A sustainability report has been prepared.

Gothenburg, 28 February 2019

Heléne Siberg Wendin
Authorised public accountant

Andreas Mast
Authorised public accountant

A GLOBAL VENUE IN THE HEART OF GOTHENBURG

The Swedish Exhibition & Congress Centre and Gothia Towers are together one of the largest fully integrated venues in Europe with a city centre location. Every year more than 2 million visitors from all over the world choose to meet, eat, stay, and develop their business, products or concepts here. Our offering comprises hotel, stores, theatre, spa, restaurants, exhibition halls and various arenas all under one roof, with city life on the doorstep.

SVENSKA MÄSSAN
THE SWEDISH EXHIBITION & CONGRESS CENTRE

GOTHIA TOWERS

FAIRS

We organise more than 30 fairs of our own, bringing together businesses and private individuals for inspiration, networking, doing business and looking to the future.

ART

Discover art from established and new artists in our gallery and at our meeting place.

ORGANISER

Every year we produce a number of fairs and meetings in partnership with external organisers and trade organisations.

CONFERENCES AND EVENTS

Whether a kick-off event, conference or party, all meetings are equally important to us.

CONGRESSES

We organise national and international congresses in a number of sectors. With long experience and a flexible facility, we create tailored, memorable events.

SHOWS

Experience awesome shows at our own show arena, The Theatre.

HOTEL

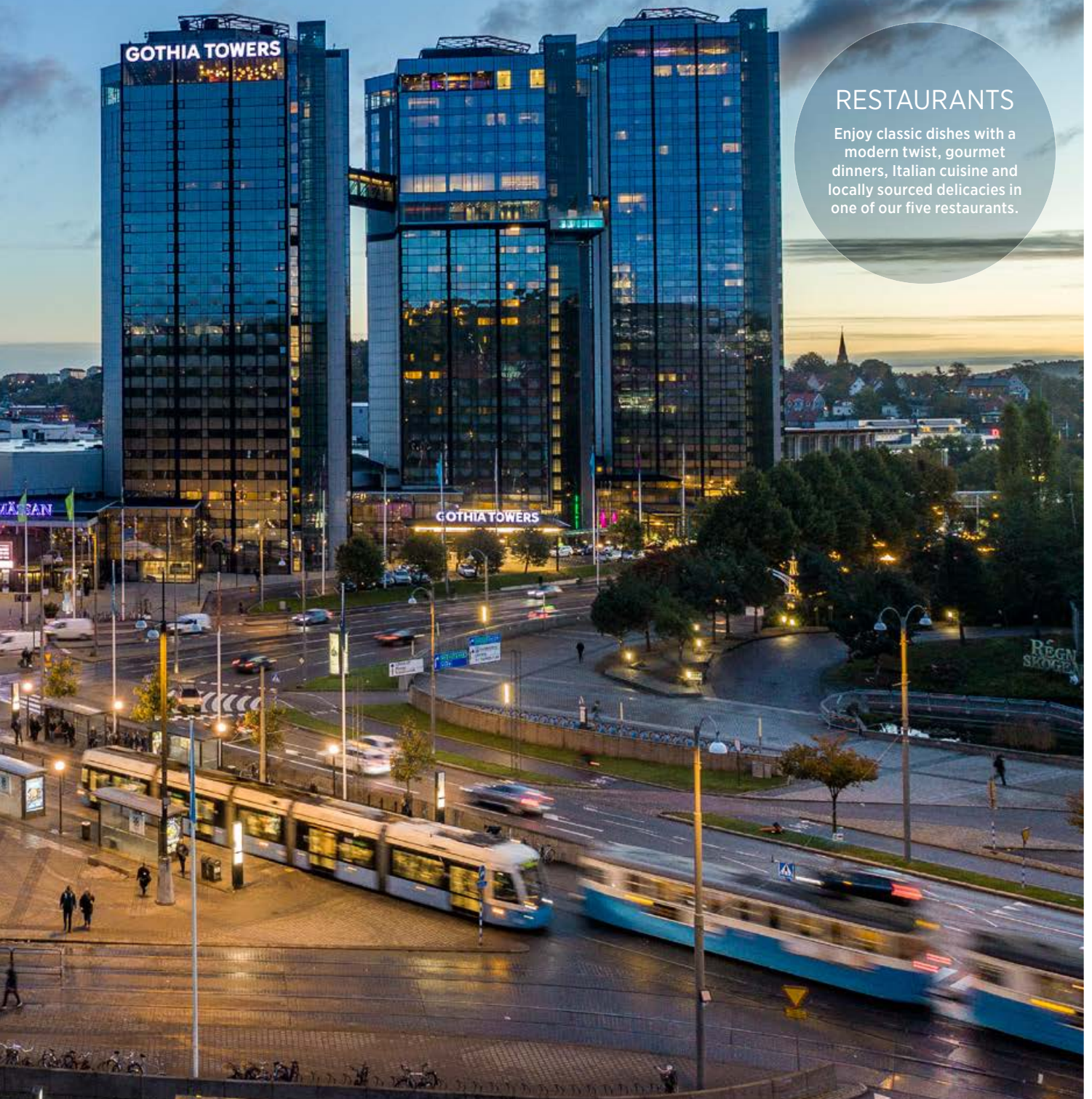
Feel the city's pulse on your doorstep and view the city from above when you stay in one of the five largest hotels in Europe.

SPA

Enjoy a spa experience on the 19th floor – a fusion of salt, sea, smooth rocks and Oriental steam baths.

RESTAURANTS

Enjoy classic dishes with a modern twist, gourmet dinners, Italian cuisine and locally sourced delicacies in one of our five restaurants.

SVENSKA MÄSSAN STIFTELSE

MÄSSANS GATA/KORSVÄGEN, 412 51 GÖTEBORG. TEL: 031-708 80 00

WWW.SVENSKAMASSAN.SE

PROGRAM 2019

JANUARI

3-6 jan MyDOG

FEBRUARI

2-10 feb Båtmässan
16-17 feb Bröllopsfeber

MARS

2-3 mars Köpa hus utomlands
5-7 mars Senioremässan
7 mars D-Congress
11 mars Entreprenörskap på riktigt
15-17 mars Svenska Cykelmässan
26-28 mars Leva & Fungera

APRIL

2-3 april Vehicle Electronics & Connected Services
3-7 april EuroHorse 2019 VC-final
7-9 april Association World Congress
10-12 april Svenska Kardiovaskulära Vårmetet
12-13 april En Öl- & Whiskymässa
26-27 april Vin & Deli

MAJ

7-10 maj Elfack
17-19 maj Göteborgsvarvet Expo
21-23 maj Vitalis
23-25 maj IAGGER - The International Association of Gerontology European and Geriatrics Region Congress

JUNI

5-7 juni EWMA, European Wound Management Association
15-18 juni ESHG, European Human Genetics Conference

AUGUSTI

18-22 aug International Conference on Yeast Genetics and Molecular Biology
23-25 aug Sy & Hantverksfestivalen
25-30 aug EAC, European Aerosol Conference
25 aug-1 sept Mary Kay Seminars 2019

SEPTEMBER

2-6 sept IMOG 2019
3-6 sept ICS 2019
9-12 sept ICES Annual Science Conference 2019
13 sept Hjärttillskott
17-19 sept OSIssoft - EMEA Users Conference 2019
18-19 sept Fastfood, Café och Restaurangexpo
23 sept Aktiespararna
26-29 sept Bokmässan
30 sep-2 okt Närhälsan/Primärvårdskonferens

OKTOBER

4-7 okt SN Frontiers Meeting 2019 CPR Cardio-Pulmonary-Renal Interactions and their Interdependence in Disease
8-10 okt Gymnasiedagarna och Future Skills
15-16 okt Nordic Architecture Fair F
15-16 okt Nordic Property Expo

NOVEMBER

4 nov Stora Aktiedagen
5-6 nov Logistik & Transport
12-14 nov Kvalitetsmässan
21-23 nov Kunskap & Framtid

DECEMBER

10 dec Hjärttillskott